

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Sabirabadda
ər arvadından
şübhələndiyi
üçün oğlunu
çəkiclə
öldürdü
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 30 mart 2017-ci il Cümə axşamı № 64 (6678) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Həmsədrərin prezidentləri Parisdə görüşdürmək niyyətinin arxasındakı niyyət...

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrəri özlərinin də inanmadığı bir prosesi başlatmaq istəyir

yazısı səh.11-də

Putinin yeni qənimini - Navalni qəhrəmandır, yoxsa miraj?

yazısı səh.5-də

Magistratura və rezidenturaya sənəd verənlərin sayının kəskin azalmasının pərdəarxası

yazısı səh.7-də

Sülh sazişi 3 paytaxtın "ikili standart" siyasətinin girovluğunda

yazısı səh.15-də

Azərbaycanı təhdid edən xarici və ideoloji risklər

yazısı səh.9-də

ABŞ-la Azərbaycanın ticarət əlaqələri kəskin azalıb

yazısı səh.10-də

Trampın iki ayı-dünya siyasətində nələr dəyişdi?

yazısı səh.4-də

Həmsədrələr regiona səfərləri ilə bağlı bəyanat yaydılar

yazısı səh.2-də

Petrosyanın 7 rayonu Azərbaycana qaytarmaq təklifi: seçkiqabağı gediş, yoxsa...

yazısı səh.6-də

Arif Hacılinın facebookun rəhbərinə qarşı məhkəmə hədəsi...

yazısı səh.4-də

Çinlilər Parisi dağıdır

yazısı səh.10-də

Düşmənin aprel xofu güclənir - işğalçı odla oynayır...

"ƏN YAXŞISI ODUR Kİ, SƏRKİSYAN ÖZÜNÜ GÜLLƏLƏSİN!..."

XOCALI QATİLİ ÜÇÜN LAYİQLİ SONLUQ

Ermənistan prezidentinin Azərbaycana "İsgəndər" hədəsi işğalçıya baha başa gələcək; bu hədənin ardınca işğalçı qüvvələrin Ağdamda manevrlərə başlamasında əsas hədəf; **rusiyalı siyasi texnoloq**: "İsgəndər"lər hərbi qənimət kimi Azərbaycanın əlinə keçə bilər..."

"Şərq" bazarı köçürülür - sahibkarlar çarəsiz durumda

Ticarət mərkəzinin paytaxtın yenidən qurulması layihəsi çərçivəsində plana düşdüyü və sökələcəyi iddia olunur

yazısı səh.7-də

Qubad İbadoğlu:
"Problemlə kreditlərlə bağlı ciddi qərarlar verilməlidir"

yazısı səh.10-də

"Şərurlu İsfəndiyar":
"Mən heç orta məktəb də qurtarmamışam, oxuya və yazma bilmirəm"

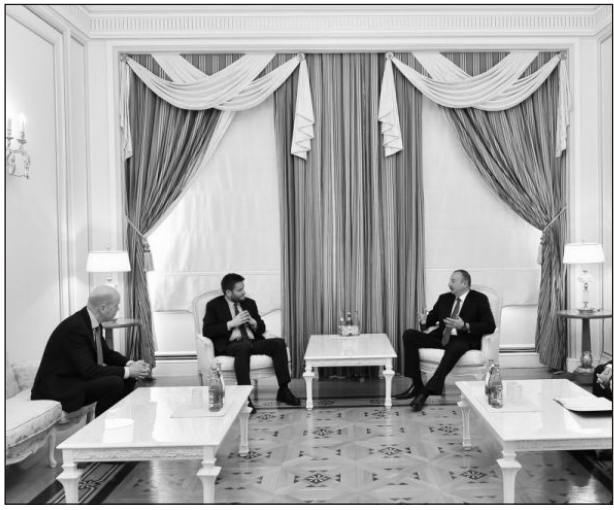
yazısı səh.3-də

Azay Quliyev:
"Məhkəmə işlərinin 40 faizi banklarla bağlı olub, bu vəziyyətdən hamı narahatdır"

yazısı səh.2-də

30 mart 2017

Prezident İlham Əliyev BP-nin regional prezidentini qəbul etdi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev martın 29-da BP şirkətinin hasilat, transformasiya və karbon üzrə baş əməliyyat rəhbəri Qordon Birreli və BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counzu qəbul edib.

APA-nın xəbərinə görə, prezident İlham Əliyev BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə keçmiş regional prezidenti Qordon Birreli BP şirkətinin hasilat, transformasiya və karbon üzrə baş əməliyyat rəhbəri vəzifəsinə təyin olunması münasibətilə təbrik edib. Qordon Birrelin Azərbaycandakı fəaliyyət illərinin ölkəmizdə enerji sahəsində mühüm inkişafa nail olunduğu dövrə təsadüf etdiyini deyən dövlət başçısı bu illər ərzində böyük nailiyyətlərin əldə olunduğunu vurğulayıb. Qordon Birrelin ölkəmizdəki fəaliyyətinin uğurlu olduğunu bildiren prezident İlham Əliyev onun Azərbaycanla BP arasında əməkdaşlığa öz töhfəsini verdiyini qeyd edib, Qordon Birrelin fəaliyyətinin həm Azərbaycan hökuməti, həmçinin BP rəhbərliyi və şirkətin tərəfdaşları tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırıb.

Qordon Birrel BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə yeni təyin olunmuş regional prezidenti Qəri Counzu prezident İlham Əliyevə təqdim edib.

Qordon Birrel Azərbaycanda işlədiyi bu illər ərzində fəaliyyətinə verilən böyük dəstəyə görə Azərbaycan hökumətinə və prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirib. BP ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın vacib məqamlarından danışan Qordon Birrel gələn il "Şahdəniz-2" yatağından çıxarılması nəzərdə tutulan qazın ilk olaraq Türkiyəyə, daha sonra 2020-ci ildə Avropaya ixrac olunmasının önəmini vurğulayıb.

Görüşdə "Azəri-Çıraq-Günəşli" layihəsinin uzadılması ilə bağlı məsələlər, həmçinin "Şahdəniz" və "Dayaz Sulu Abşeron" layihələri ətrafında müzakirələr aparılıb.

Bakıda polis saxlamaq istədiyi gənc hər kəsin gözü qarşısında qolunu kəsdi

Metro keçidində polis əməkdaşlarının saxlamaq istədiyi şəxslərdən biri hər kəsin gözü qarşısında özünə lezva ilə xəsarət yetirib. Musavat.com xəbər verir ki, hadisə dünən səhər saatlarında "Koroğlu" metro stansiyasının keçidində baş verib.

Məlumatla görə, polis əməkdaşları 20-25 yaşlarında olan iki şübhəli şəxsi saxlamaq istəyib. Onlardan biri polis əmri-nə tabe olsa da, digər şəxs müqavimət göstərmişdir.

Hadisə şahidlərinin dediyinə görə, müqavimət göstərən şəxs dilinin altından lezva çıxararaq qoluna xəsarət yetirib. Qan içində olan şəxs dostunun sərbəst buraxılmasını istəyib.

Polis əməkdaşları özünə xəsarət yetirən şəxslə danışmaq apararaq onu fikrindən daşındırıb. Hər iki şəxs polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

Onlar narkotik vasitə istifadəsində şübhəli biliniblər.

BNA vahid taksi sisteminin yaradılmasını təklif edib

Bakı Nəqliyyat Agentliyi (BNA) 36 küçə və prospektə avtobuslar üçün xüsusi hərəkət zolağının çəkilməsini təklif edib. "APA-Economics" xəbər verir ki, bunu BNA-nın baş direktoru Vüsal Kərimli bildirib.

Onun sözlərinə görə, ilkin olaraq 9 küçə və prospektə bu zolağın çəkilməsinə razılıq verilib. V.Kərimli xatırladı ki, avtobuslardan başqa, operativ nəqliyyat vasitələri, o cümlədən təcili tibbi yardım maşınları da bu zolaqlardan istifadə edə biləcək.

Həmin zolaqlardan taksilərin istifadəsinə gəlincə, qurum rəhbəri bunu deyib: "Bakıdakı taksi məsələsi ilə bağlı pərakəndə vəziyyət mövcuddur. Buna görə biz vahid taksi sisteminin yaradılması ilə bağlı təklif irəli sürmüşük. Bəzi taksilər "A" nöqtəsindən "B" nöqtəsinə aparmaq üçün dolayı yollardan istifadə edir. Taksi bazası yaradıldıqdan sonra taksilər onlara verəcəyimiz xətdən istifadə edəcəklər. Əks halda, istənilən şəxs avto-

Vüsal Kərimli

mobilitinin damına taksi işarəsi qoyub həmin yoldan istifadə edəcək. Bu məsələdə vətəndaşlarımızın da üzərinə məsuliyyət düşür. Gərək vətəndaşlarımız fərqlənən nişanı olmayan taksilərdən istifadə etməsinlər".

V.Kərimli xüsusi hərəkət zolaqlarından istifadə hüququ olmayan digər nəqliyyat vasitələrinə tətbiq ediləcək cəza təd-

birələrinə də toxunub. Onun sözlərinə görə, BNA ilə Baş Dövlət Yol Polisi (BDYP) arasında memorandum imzalanıb. Memorandumun şərtlərinə əsasən, xüsusi hərəkət zolaqlarından istifadə edən nəqliyyat vasitələrinin fotoları BDYP-yə göndəriləcək və onlar barəsində müvafiq cəza tədbiri görülməlidir.

Mehman Hüseyinovun apelyasiya şikayətinə baxılır

Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə martın 29-da blogger Mehman Hüseyinovun barəsində olan hökmdən verilən apelyasiya şikayəti üzrə məhkəmə iclası başlayıb.

Musavat.com xəbər verir ki, hakim Vaqif Mursaqulovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən şəxsin anket məlumatları dəqiqləşdirilib.

Daha sonra M.Hüseyinovun vəkili Elçin Sadiqov, Fudad Ağayev və Şahla Hümbətova vəsatətlərlə çıxış edib. Onlar M.Hüseyinovun şübhə qəfəsindən çıxarılıb, yanlarında əyləşdirilməsini, iclasın audio və videoçəkilişə keçirilməsini, həbs-qətimkan tədbirinin ev dustaqlığı və ya girov qətimkan tədbiri ilə əvəz edilməsini, məhkəmənin qismən istintaq yolu ilə aparılmasını, Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin reisi Musa Musayevin məhkəmədə dindirilməsini, M.Hüseyinov saxlanılan zaman Nəsimi RPI-nin müşahidə kameralarının məhkəməyə təqdim edilməsini və cinayət işinə xitam verilməsini istəyiblər.

Məhkəmə vəsatətləri təmin etməyib. Növbəti proses aprelin 10-na təyin olunub.

Xatırladaq ki, Nəsimi RPI-nin reisi Musa Musayev M.Hüseyinovu xüsusi ittiham qaydasında məhkəməyə verib. O, bloggerin Cinayət Məcəlləsinin 147.2-ci (böhtan, ağır və ya xüsusilə ağır cinayətdə ittiham etməklə böhtan atma) maddəsilə məsuliyyətə cəlb olunmasını və cəzalandırılmasını istəyib.

Suraxanı Rayon Məhkəməsinin hökmü ilə M.Hüseyinov 2 il müddətində azadlıqdan məhrum edilib. O, məhkəmə zalında həbs olunub.

□ Məhəmməd TÜRKMƏN

Azərbaycanda "körpü bank"lar yaradılacaq

Azərbaycanda Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına (MBNP) "körpü banklar" yaratmaq səlahiyyətinin verilməsi nəzərdə tutulur. APA-nın məlumatına görə, bunu dünən Milli Məclisdə İnzibati Prosessual, Mülki Prosessual məsələlərə dəyişikliklərlə bağlı qanun layihələrinin müzakirəsi zamanı MBNP-nin Direktorlar Şurasının sədri Rüfət Aslanlı bildirib.

İnzibati Prosessual və Mülki Prosessual məsələlərə dəyişikliklər gələcəkdə "Bank haqqında" Qanuna müvafiq dəyişikliklər etməyə zəmin hazırlamaq üçün təqdim edilib və qanun layihələrində "körpü bank"ların yaradılmasını nəzərdə tutan qətnamə anlayışı əksini tapıb. Məsələn, İnzibati Prosessual Məcəlləyə təklif edilən dəyişikliyə əsasən MBNP-nin bankın qətnaməsi çərçivəsində qəbul etdiyi qərar məhkəmə tərəfindən ləğv edilə bilməz.

Müzakirələr zamanı R. Aslanlı bildirib ki, maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı problemi olan, könüllü restrukturizasiya oluna bilməyən bankların icbari qaydada problemlərini həll etməlidir: "Bunun biri neçə yolu var. Banka aidiyyəti olan şəxslərin, yəni səhmdarların, bankın idarə edilməsi ilə bağlı qərarlar qəbul etmək səlahiyyətində olan şəxslərin bankdakı depozitlərini icbari qaydada onun səhmlərinə keçirmək, bankın səhmlərinin bir qismini çıxararaq satmaqla bazardan vəsaitlər cəlb etmək, bankın aktiv öhdəliklərinin birlikdə, yaxud ayrı-ayrılıqda çıxarılıb satılması ilə problemlərin həll edilməsi bura daxildir. Yaxud bankın müəyyən kapital kəsiri var, bunu müəyyən sağlam bir banka satmaqla artıq yeni sağlam bir maliyyə təchizatı formalaşdırmaq olar. Yəqin ki, gələcəkdə dünyada maliyyəçilər başqa yollar da tapa biləcəklər. Bizim təklif etdiyimiz qətnamə "körpü bank"ın yaradılmasıdır. Körpü bank nədir? Yeni bank yaradılmır, maliyyə bazarlarına nəzarət orqanı müvəqqəti müddətə sadələşdirilmiş qaydada bank yaradır. Bankın sağlam aktiv və öhdəlikləri bu "körpü bank"a keçirilir. Bu bank müəyyən müddətdən sonra sağlam bank kimi bazara çıxarılıb satılır. Tənzimləyicilərdə potensial bank investorlarının siyahısı olur. Onlar bilirlər ki, hansı ödəmə qabiliyyəti olan qurumlar bank almaq istəyirlər. Məsələn, hazırda Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının məlumatı var ki, tək Azərbaycanda yox, hətta Gürcüstanda və Rusiyada kimlər bank almaq istəyirlər və biz belə halla üzleşsək, həmin bankları kimlərə təklif edə bilərik. "Körpü bank"ın yaradılması məhz bu məqsəddə xidmət edir. Nəzərinizə çatdırım ki, hazırda qanunvericiliyə əsasən, bankların yaradılması 8-10 ay müddət tələb edir. "Körpü bank"lar isə tənzimləyicinin qərarı ilə yaradılacaq".

Azay Quliyev: "Məhkəmə işlərinin 40 faizi banklarla bağlı olub, bu vəziyyətdən hamı narahatdır"

"Bu gün banklarla bağlı olan vəziyyət hamı narahat edir. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası bununla bağlı kifayət qədər addımlar atır. Ancaq bu sahədə kifayət qədər həssaslıq var".

Modern.az xəbər verir ki, bunu Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin dünən keçirilən iclasında deputat Azay Quliyev deyib.

Deputatın sözlərinə görə, statistikaya baxsaq, görürük ki, keçən il 700 minə qədər məhkəmə işi olub.

"Bu işlərin 40 faizi banklarla bağlıdır. Buradan da görünür ki, banklarla bağlı proses çox ciddi şəkildə məhkəmələrə yönləndirilir. Bu faizi hesablasaq, təxminən 300 minə yaxın şikayət deməkdir. Biz bu prosesi məhkəmələrə qədər müəyyən mənada tənzimləsək, həm də ictimai nəzarət mexanizmini şəffaf edə bilsək, mənəcə, məhkəmələrə müraciətlərin sayı da azala bilər".

Azay Quliyev hazırda qeyri-bank kredit təşkilatları ilə bağlı da ciddi məsələlərin olduğunu vurğulayıb.

"Qeyri-bank kredit təşkilatlarından da eynilə banklardan olduğu kimi məhkəmələrə şikayətlər daxil olur. Mən istəyirdim ki, gələcəkdə də bu məsələyə diqqət ayrılın".

Həmsədrilər regiona səfərləri ilə bağlı bəyanat yaydılar

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri regiona son səfərləri ilə bağlı birgə bəyanat imzalayıblar.

APA-nın ATƏT-ə istinadən verdiyi məlumata görə, bəyanatda bildirilir ki, səfərin əsas məqsədi təmas xəttində və Ermənistan-Azərbaycan sərhədində ən son hərbi və siyasi məlumatları əldə etmək, Vyana və Sankt-Peterburq görüşlərində əldə olunan razılaşmaların həyata keçirilməsini və münasib gələcək addımları müzakirə etmək olub.

Qeyd edək ki, həmsədrilər martın 11-də Bakıda, martın 27-də İrəvanda və martın 28-də Dağlıq Qarabağda olublar.

Bu il Azərbaycanda ali məktəblərə I-IV ixtisas qrupları üzrə qəbul zamanı müsabiqə şərtləri açıqlanıb. Bu barədə Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) Mətbuatla iş və elektron kommunikasiya sektorunun müdiri Xanlar Xanlarzadə APA-ya bildirib.

Onun sözlərinə görə, I ixtisas qrupu üzrə müsabiqəyə ümumi balı 200-dən, hər hansı bir ixtisas fənni istisna olmaqla, qalan 4 imtahan fənninin hər biri üzrə ayrılıqda topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 250-dən və hər bir imtahan fənni üzrə ayrılıqda topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan), II ixtisas qrupunda ümumi balı 200-dən, hər hansı bir ixtisas fənni istisna olmaqla, qalan 4 imtahan fənninin hər biri üzrə ayrılıqda topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 300-dən və hər bir imtahan fənni üzrə ayrılıqda topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan), III ixtisas qrupunda ümumi balı 200-dən, hər hansı bir ixtisas fənni istisna olmaqla, qalan 4 imtahan fənninin hər biri üzrə ayrılıqda topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 300-dən və hər bir imtahan fənni üzrə ayrılıqda topladığı nisbi balı 10-dan az

olmayan), IV ixtisas qrupunda isə ümumi balı 250-dən, hər hansı bir imtahan fənni istisna olmaqla, qalan 4 imtahan fənninin hər biri üzrə ayrılıqda topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 250-dən və hər bir imtahan fənni üzrə ayrılıqda topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan) abituriyentlər buraxılırlar.

DİM rəsmisi əlavə edib ki, bəzi ixtisaslar üzrə müsabiqə şərtlərində müəyyən dəyişikliklər var: "Belə ki, I qrupun "Riyaziyyat", "Fizika", "Nəqliyyat tikintisi mühəndisliyi", "İnşaat mühəndisliyi", "İnformasiya texnologiyaları mühəndisliyi", "Geologiya, elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi" üzrə ixtisaslarına ümumi balı 250-dən, hər hansı bir imtahan fənni istisna olmaqla, qalan 4 imtahan fənninin hər biri üzrə ayrılıqda topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlərə ümumi balı

Ali məktəblərə keçid balları açıqlandı

Mələhət Mürşüdlü: "Bu, abituriyentlərin MDB ölkələrinə axınının qarşısını alacaq"

Mələhət Mürşüdlü

300-dən və hər bir imtahan fənni üzrə topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan), "Kompyuter elmləri" ixtisası üzrə ümumi balı 300-dən, hər hansı bir imtahan fənni istisna olmaqla qalan 4 imtahan fənninin hər biri üzrə ayrılıqda

topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan (dövlət sifarişi əsasında ayrılan yerlər üzrə ümumi balı 350-dən və hər bir imtahan fənni üzrə topladığı nisbi balı 10-dan az olmayan) abituriyentlər müsabiqədə iştirak edə biləcəklər".

Qeyd edək ki, son illərdə keçid balları aşağı salınsa da, göstəricilər elə də ürəkəçən olmurdu. Bu il də ballar müəyyən qədər aşağı salınıb. Maraqlıdır, təyin edilən bu ballar abituriyentlər üçün müsbət-dirmi, yoxsa yenə də aşağı göstərici olacaq?

Azad Müəllimlər Cəmiyyətinin sədri Mələhət Mürşüdlü bildirdi ki, balların aşağı salınması məzunlar üçün geniş imkanlar açacaq: "Abituriyentlərin sayında artım müşahidə ediləcək. Çünki əvvəlki illərdə göstərilən həddi keçən məzunlar bir çox hallarda MDB ölkələrinə üz tuturdular. Bilirsiniz ki, bir çox yerlərdə ödənişli təhsil almaq üçün imtahansız qə-

bullar həyata keçirilir və məzunlar da buna gedir. Bu baxımdan, mən düşünürəm ki, keçid ballarının aşağı salınması həmin axının qarşısını müəyyən qədər ala biləcək. Mən deyirdim ki, bəlkə də tamam alacaq. Bu baxımdan, qəbulda abituriyentlərin sayında müəyyən dəyişikliklər, artım ola bilər. Digər tərəfdən, keçid ballarının aşağı salınması məzunlar üçün geniş imkanlar açacaq. Yəni ali təhsil almaqdan, universitet tələbəsi olmaqdan heç kim kənarda qalmayacaq. Dedi-yim kimi, bu iki məqsədə xidmət edəcək. Xaricə gedən məzunların qarşısının alınması, say baxımından artımı, eyni zamanda bütün məzunların topladığı ballar üzrə istədikləri ixtisaslara qəbul olunma imkanları verəcək".

□ **Günəli MANAFI**

Şərurlu İsfəndiyar "MTN işi" üzrə ifadə verdi

İsfəndiyar Axundov: "Mən orta məktəb qurtarmamışam, oxuya və yazı bilmirəm, müstəntiq vəkilimin dediklərini yazıb, mən də imzalamışam"

Sabunçu Rayon Məhkəməsində ləğv edilmiş MTN-in generalı Akif Çovdarov və digər 3 nəfərin cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib. Musavat.com xəbər verir ki, hakim Həbib Həsənovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə naxçıvanlı olıqarx, "Şərurlu İsfəndiyar" kimi tanınan İsfəndiyar Axundov ifadə verib.

"Şərur İnşaat" tikinti şirkətinin rəhbəri olan İ.Axundov "MTN işi"ndə zərərçəkmiş şəxslərdən "Azertikinti ATF" şirkətinin rəhbəri Azər Quliyevin epizodu üzrə dinlənilib. Bildirək ki, Azər Quliyev bir neçə il əvvəl vəfat edib. İndiki məhkəmədə onu hüquqi varisi təmsil edir. Dələduzluqda təqsirləndirilən A.Quliyev 14 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilmişdi. O, bir neçə il sonra həbsxanada vəfat edib. Quliyev Akif Çovdarov və adamları tərəfindən hədə-qorxu gəlinərək həbs edildiyini deyib.

"Şərurlu İsfəndiyar" istintaqda nə deyib?

Akif Çovdarov və digərlərinin cinayət işi üzrə şahid qismində istintaqa ifadə verən Axundov deyib ki, mərhum iş

adamı Azər Quliyevi 2007-ci ildən tanıyır, sonuncu ilə ədavəti və düşmənçiliyi olmayıb.

Onun dediklərinə görə, 2007-ci il tarixdə Azər Quliyevlə "Orxan" MMC-nin direktoru Əlizadə Alim Bəhro oğlu arasında birgə təsərrüfat fəaliyyəti haqqında müqavilə bağlanıb. Həmin müqaviləyə uyğun olaraq "Orxan" MMC Bakı şəhəri Telnov küçəsi 2347/48-ci məhəllədə çoxmərtəbəli binaların inşası üçün ayrılmış torpaq sahəsinə daxil olan tikinti yarımçıq qalmış dörd ədəd 16 mərtəbəli binanın yerləşdiyi torpaq sahəsinə və tikintiyə icazə verilməsi üçün nəzərdə tutulmuş bütün sənədləri qaydasına salmalı, "Azertikinti ATF" MMC isə həmin yarımçıq binaların tikintisini tamamlaya-

raq təhvil verməli və bundan sonra əldə olunmuş mənfəət iki şirkət arasında bölünməli idi.

Müqaviləyə əsasən, "Azertikinti ATF" MMC-nin tikilmiş binada mənzil satmaq səlahiyyəti olmayıb. Buna baxmayaraq, "Azertikinti ATF" MMC-nin direktoru Azər Quliyev "Orxan" MMC-nin məlumatı olmadan binanın tikilməmiş mənzillərini satıb. Azər Quliyev binada tikilməmiş eyni mənzilləri bir neçə

nəfərə satıb. Bundan başqa, Azər Quliyev Bakı şəhərində "Babək-94" MTK-da da podratçı kimi bina tikintisi ilə məşğul olub. Həmin MTK-da da eyni qaydada mənzilləri bir neçə nəfərə satıb. Həmin faktlara görə zərərçəkmiş şəxslərin şikayəti əsasında DİN-də araşdırma aparılıb və cinayət işi başlanıb.

İş adamı ifadəsində bildirib ki, bundan sonra həmin faktlara görə istintaq orqanı tərəfindən araşdırmalar apar-

ılıb. Təxminən 2008-ci ilin əvvəllərində "Orxan" MMC təsisçisi olduğu "Şaiq" MTK-ya qoşulub. Bundan sonra Azər Quliyevin qanunsuz olaraq vətəndaşlara satdığı mənzillərdən əldə etdiyi vəsait sonuncunun əvəzindən zərərçəkmiş şəxslərə ödənilib. Hətta tərəfindən ödənilmiş vəsait Azər Quliyevin binanın tikintisinə sərf etdiyi vəsaitdən təxminən 800 min manat artıq olub.

İsfəndiyar Axundov onu da deyib ki, bundan sonra binanın tikintisinə dair Azər Quliyevlə bağlanmış müqavilə ləğv edilib və Azər Quliyev tikintidən uzaqlaşdırılıb. "Şaiq" MTK tərəfindən həmin binalarda tikinti işləri davam etdirilərək tikinti başa çatdırılıb, Azər Quliyevin isə istintaq olunan cinayət işi üzrə bərəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Azər Quliyev bərəsində cinayət işi üzrə istintaq başa çatdırıldıqdan sonra iş Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib. Məhkəmə Azər Quliyevi törətmiş olduğu əməllərə görə təqsirli bilərək 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edib.

İ.Axundov qeyd edib ki, "Orxan" MTK deyil, MMC olub. Həmin cəmiyyətin Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinə heç bir aidiyyəti olmayıb. MMC Naxçıvan MR-də yaradılmaqla, orada Ədliyyə Nazirliyində 21.11.2003-cü ildə qeydiyyatdan keçib. Cəmiyyətin təsisçisi Şərur rayonu Düdəngə

kənd sakini İbrahimov Aşef Səfəralı oğlu olub. Cəmiyyətin başqa təsisçisi olmayıb, icraçı direktor isə Əlizadə Alim Bəhro oğlu təyin edilib.

Biznesmen söyləyib ki, "Şaiq" MTK və "Orxan" MMC-nin MTN ilə heç bir əlaqəsi olmayıb. Həmin bina MTN-in sifarişi ilə tikilməyib.

"Şərurlu İsfəndiyar" şahid kimi çağırıldığı məhkəmədə isə tamamilə fərqli fikir bildirib. Əvvəlki ifadəsini təkrar edib.

O deyib ki, istintaqda dediklərindən xəbəri yoxdur. Çünki o, nə yazı, nə də oxuya bilir.

İ.Axundovun dedikləri: "Mən orta məktəb qurtarmamışam. Oxuya və yazı bilmirəm. Müstəntiq vəkilimin dediklərini yazıb. Mən də imzalamışam. Müstəntiqə gedəndə dedim ki, necə məsləhətdirsə, mənə məsləhətdirsə, elə də yazacağam. İstintaqda yazılanlardan xəbərim yoxdur".

İş adamı istintaqa ifadəsini təsdiq etmədiyini, Akif Çovdarov və digərləri ilə heç bir əlaqəsinin olmadığını bildirib.

Növbəti məhkəmə iclası aprelin 3-nə təyin edilib.

Qeyd edək ki, Akif Çovdarovla birlikdə müttəhimlər kürsüsünə ləğv edilmiş MTN-in Energetika və Nəqliyyat Səhələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin sabiq işçisi, polkovnik Səlim Məmmədov, MTN-in sabiq idarə rəisi, mayor Akif Əliyev və keçmiş şöbə rəisi Orxan Osmanov da çıxarılıb.

□ **İlkin MURADOV**

Amerikanın dövlət başçısı Donald Trampın rəsmi şəkildə prezidentlik kürsüsünə əyləşməsindən iki ay ötdü. Bu müddət ərzində dünya siyasətində dəyişikliyin müşahidə olunur. Doğrudur, D.Tramp ənənəvi ABŞ siyasətindən kənara çıxma bilmədi, amma Birləşmiş Ştatların digər ölkələrlə bağlı siyasətində dəyişikliklər sezilir.

Ağ Evin yeni sahibinin iki aylıq prezidentlik müddətində Amerika demokratiyasına ciddi təhlükələrin yarandığı da üzə çıxdı. Bunu mediaya olan hücumlar və Trampın prezidentliyinə qarşı çıxan ABŞ vətəndaşlarına qarşı zorakılığın olması sübut edir. Son iki ayda əvvəlki prezident Barak Obamanın dövründəki Rusiya ilə bağlı siyasətdə də yumşalmanın olduğunu demək mümkündür. Doğrudur, şimal qonşumuz hələ də sanksiyalar altında inildəyir, amma ən azından Amerika rəhbərliyi səviyyəsində Kremlə bağlı tənqidi fikirlərin azaldığı görünür. Qardaş ölkə olan Türkiyə ilə bağlı rəsmi Vaşinqtonun əvvəlki siyasətinə əl gəzdirdiyini sezməmək mümkün deyil.

Ekspertlər Azərbaycan üçün də Tramp hakimiyyətinin önəmli olduğunu vurğulayırlar.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli hesab edir ki, yeni ABŞ prezidenti hələ də ölkənin idarəçilik sisteminin içərisinə daxil ola bilməyib: "Trampın prezident kürsüsünə sahibləndiyi bu iki ay kifayət qədər ziddiyyətli bir dövr kimi dəyərləndirmək daha doğru olardı. Bu 2 ay sübuta yetirdi ki, Donald Tramp və komandasının ölkənin xarici siyasətinin prioritetləri barədə aydın təsəvvürləri və proqramları yoxdur. Trampın nə etmək istədiyi və yaxud edəcəyi aydın deyil. Ortalığında seçki kampaniyasından qalma dağınıq mülahizələr, icrası mümkün olmayan tezislər var. Görünən odur ki, Tramp

Trampın iki ayı-dünya siyasətində nələr dəyişdi?

Elçin Mirzəbəyli: "Bu 2 ay sübuta yetirdi ki, onun və komandasının xarici siyasətinin prioritetləri barədə aydın təsəvvürləri yoxdur"

ABŞ-in idarəçilik sisteminin içərisinə daxil olmayıb və bu istiqamətdə cəhdləri də ciddi müqavimətlə qarşılanır. Mənə elə gəlir ki, Tramp üçün kreslonun laxlayıb-laxlamadığının heç bir əhəmiyyəti yoxdur. O, biznesdə olduğu kimi siyasətdə də riskləri sevdi. Lakin biznesdən fərqli olaraq siyasətdə müstəqil addım atmaq çox çətindir. Çünki qərarlar icra olunmalıdır. İcraçılar isə bunu etməyə, yaxud sabotaj edə bilər".

Politoloq ABŞ-Rusiya münasibətlərinə toxundu: "Ötən 2 ay ərzində ABŞ-Rusiya münasibətlərində ciddi irəliləyiş baş

verməyib. Qeyri-müəyyənlik davam edir. Amma bu qeyri-müəyyənliyin özü belə Rusiyanın maraqlarına uyğun gəlir. Trampın İranla bağlı bəyanatları istisna olmaqla, ABŞ-in global siyasətdəki ənənəvi rolu son zamanlar qəbəriş şəkildə nəzərə çarpır. Ola bilsin ki, bunun özü də bir taktikadır. Rusiyaya gedə biləcəyi yerə qədər getmək imkanı yaradılır. Rusiyanın mövcud idarəçilik sistemi, iqtisadi və hərbi potensialı ona dünya gücü olmaq imkanı tanımır. Lakin ABŞ-in susqunluğu nəticəsində yaranmış boşluq Moskvanın iş-tahını daha da artırır və o, öz potensialından daha irəli atılmağa çalışır. Nəticədə isə olan-qalan resurslarını da xərcləyir və gücdən düşür. SSRİ-yə qarşı da oxşar taktika tətbiq olunmuşdu. Trampın İrana qarşı sərt bəyanatları da Rusiyanın maraqlarına xidmət edir. İranın Suriyada və bütövlükdə regionda zəifləməsi Rusiyanın maraqlarına uyğundur. ABŞ İranı sıxdıqca, o, Rusiyaya sığınmağa və təbii ki onun şərtləri ilə razılaşmağa məcbur olur. Şübhəsiz ki, bütün

bu ehtimallardır. Tramp isə belə qısa müddət ərzində ABŞ-in ənənəvi siyasətindən kənara çıxma bilməz. Həm də bu, təkəcə ABŞ-dan asılı olan məsələ deyil. Xüsusilə də xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələlərində Tramp ABŞ-in ənənəvi müttəfiqlərinin maraqlarını nəzərə almaq məcburiyyətindədir. Birləşmiş Ştatların gücü onun NATO-dakı dominant rolu ilə, müttəfiqlərinə təsir etmək imkanı ilə bağlıdır. Bu rolun və imkanın sınıradan çıxması Birləşmiş Ştatların global geosiyasi və geoiktisadi təsir vasitələrinin sıradan çıxması deməkdir. Buna isə ABŞ-in mövcud siyasi sistemi imkan verməz".

E.Mirzəbəyli Trampın Türkiyə siyasəti ilə bağlı gəldiyi qənaətləri bu cür bölüşdü: "Hazırda bu suala birmənalı cavab vermək çox çətindir. İndiki halda Tramp administrasiyasının Türkiyədə keçirilməsi nəzərdə tutulan referendumla loyallaşmağının şahidi oluruq. Bu isə prezident Ərdoğan və komandasını tamamilə qane edir. Türkiyənin milli maraqlarına gəldikdə isə dü-

şünürəm ki, bu suala konkret cavab vermək üçün gözləmək lazımdır. Daha doğrusu, ilk öncə müəyyənləşdirmək lazımdır ki, Türkiyənin siyasi hakimiyyəti nə istəyir. Qonşularla "0" problem... alınmadı, əvəzində çoxsaylı problemlər yaşandı. Separatçıların siyasələşdirilməsi yolu ilə onların sivil siyasi müstəviyə çəkilməsi layihəsi də baş tutmadı, əksinə, siyasələşmiş separatçılar Türkiyənin siyasi sistemində maneə yaratmağa çalışdılar. Bu baxımdan, Türkiyənin də yer aldığı mövcud siyasi və geosiyasi mənzərədə labirintdən başqa bir şey görünür. Türkiyə-Avropa İttifaqı-ABŞ münasibətlərinin bütün vektorlarını görmək üçün isə Türkiyədə keçiriləcək referendumun, Fransada keçiriləcək prezident, Almaniya da keçiriləcək parlament seçkilərinin nəticələrini gözləmək lazımdır. Çünki hazırda nəzərə çarpan bəzi ziddiyyətlər daha çox seçkiqabağı texnologiyaların elementlərini xatırladır. ABŞ-in xarici siyasətindəki durğunluq Vaşinqton-Baki münasibətlərində də nəzərə çarpır. Hazırda Cənu-

bi Qafqazda Avropa İttifaqının mövcudluğu daha aydın görünür, nəinki ABŞ-in. ABŞ-in regionda təsir imkanlarını qoruyub saxlaması həm Azərbaycanın, həm də Gürcüstanın maraqlarına xidmət edir. Təbii ki, güclər arasında balansın pozulması maneə imkanlarını məhdudlaşdırır, daha çevik və dinamik siyasət yürüdülməsini tələb edir. Həsab edirəm ki, Tramp administrasiyasının Rusiya ilə bağlı siyasətinə tam aydınlıq gəldikdən sonra müəyyən dəyərləndirmələr aparmaq mümkün olacaq. Ola bilsin ki, proses hələ bir müddət bu cür də davam etsin. Trampın seçki dövründə verdiyi vədlərin əhəmiyyətli hissəsini, xüsusilə xarici siyasətlə bağlı tezisləri onun səlahiyyət dövrü ərzində yerinə yetirmək mümkün deyil. Əgər bu, ABŞ-in yeni dövrü üçün nəzərdə tutulmuş strategiyasıdırsa, ola bilsin ki, 5-10 il ərzində təməl olaraq gerçəkləşdirilməsi mümkün olsun. Yox əgər bu, Trampın şəxsi istəklərindən qaynaqlanırsa, şübhəsiz ki, yerinə yetirilməsi mümkün olmayacaq".

□ Cavansir ABBASLI

Arif Hacılinın Zukerberqə qarşı məhkəmə hədəsi - nəticə verəcəkmi?

Osman Gündüz: "Bu məsələdə Azərbaycan hökumətinin əli olmasına inanmıram"

Müsavət Partiyasının başkanı Arif Hacılinın facebook profilinin 3 gün bloklanması sosial şəbəkələrin əsas müzakirə mövzularından biri oldu. Profilinin bağlanması daha çox partiya başqanının facebook sosial şəbəkəsinin yaradıcısı Mark Zukerberqi məhkəməyə verməklə hədələməsi müzakirəyə çevrildi. A.Hacılin öz twitter sahifəsində status paylaşaraq, profilinin hakimiyyətin sifarişli ilə bağlandığını iddia edərək, şəxsi hesabının açılmayacağı təqdirdə Mark Zukerberqi məhkəməyə verəcəyini bəyan etdi. Onun bu addımı həm gülümsəyən, həm də təqdirəlayiq hesab olundu.

Azərbaycan Internet Forumunun prezidenti Osman Gündüz "Yeni Müsavat"a açıqlamasında hansı hallarda facebook hesabının bağlanması barədə bunları dedi: "Internet resursunun, xüsusilə global resursların hər birinin bəlli qaydaları var. Hansı ki, bizim əksəriyyətimiz o qaydaları oxumuruq. Sadəcə, ora daxil olub, istifadə edirik. Məsələn, qaydalarından biri odur ki, 13 yaşdan aşağı şəxs ondan istifadə edə bilməz. Yaxud məsələn, mü-

savat.com saytı bəlli bir qayda müəyyən edə bilər ki, təhqiramiz ifadələr şərhərdə yazılsa, bloklaşdırılacaq, yaxud giriş əngəllənəcək. Əslində bunlar normal prosedurlardır. Hər bir informasiya resursunun özünün sahibi, onun tərəfindən də müəyyən edilən bəlli qaydalar var. Təbii ki, bu qaydalardan istifadə zamanı kənara çıxılırsa, tədbirlər də görülür. Addımlardan biri odur ki, 13 yaşdan aşağı şəxs ondan istifadə edə bilməz. Yaxud məsələn, mü-

hökumətlər tərəfindən də sorğular daxil olur. Bu resurslar hər il hökumətlər tərəfindən daxil olan sorğular əsasında məlumatlar dərc edirlər. Məsələn, google.az dərc edə bilər ki, ötən il bizə Rusiyadan 10 min sorğu daxil olub. Bu sorğular da facebookdan istifadə edən-

lərin bəziləri barəsində tədbirlər görülməsi də xahiş oluna bilər. İstisna etməm ki, Azərbaycan hökuməti tərəfindən də qanunvericiliyə uyğun şəkildə dövlətçilik əleyhinə olan fəaliyyətlə, terrorçuluqla bağlı müraciətlər edilir. Türkiyənin belə problemlərinin olduğunu

hamımız şahidiyik. Müraciətlərin bəzilərinə facebook əməl edir, ya hesabı bağlayır, ya da bir müddətliyə bloka salır. Amma bəzi hallarda da əməl edilmir. Məsələn, facebook alman hökumətinin müraciətinə əməl edir, amma Türkiyə hökumətinin deyil. Halbuki müraciətlər eynidir. Bəzən bu resurslarda da ikili standartlar olur".

O.Gündüz məhkəmə perspektivlərindən də danışdı: "Ola bilər ki, qanunsuz şəkildə profil bağlansın. O zaman məhkəməyə müraciət etmək mümkündür. İnformasiya, ifadə azadlığının pozulması kimi məsələlər var. Boşuna şəxsi hesab qapadıla bilməz. Vəkilə danışsın, bu məsələni məhkəmə müstəvisində həll etmək mümkündür. Bu cür məhkəmələr az olmayıb. Məsələn, bir milyonluq sahifədə bir də görürsən ki, hər hansı məlumat paylaşılır, müəllif hüquqları pozulur. O zaman müraciət edib, sahifəni bağlatmaq olur. Biz qaydalara əməl etmirik. Profilin kimsə tərəfindən bağlandıqını da demək doğru deyil. Görünür, avtomatlaşdırılıb. Məsələn, filan profillə bağlı yüz şikayət daxil

olduqda bir saatlıq, çox müraciət daxil olarsa bir günlük, yaxud mindən çox müraciət olduqda, bütövlükdə bağlansın. Çox şeyi avtomatlaşdırılmış sistem həll edir. Bu cür şeylərdə insan amili sifra endirilir. Hökumətlər səviyyəsində müraciətlər tək Azərbaycana aid ola bilməz. Amerikadan tutmuş, Azərbaycana qədər bütün ölkələr tərəfindən global resursların sahiblərinə hər il yüzlərlə, minlərlə müraciət daxil olur, bunun da hesabları verilir. Açıq, düşünürəm ki, Arif Hacılinın profili ilə bağlı müraciət olunsun. Çünki o resursların sahibləri bu cür hesabları dərc edirlər. O zaman dərc olunanda kiminləsə bağlı müraciət olduğu üzə çıxar. Bu da həmin hökumətə şərəf gətirən iş olmaz. Ona görə bu halı istisna edirəm. Siyasi motivlərlə bağlı Azərbaycan hökumətinin müraciət etməsinə inanmıram. Amma hakimiyyətə yaxın qrupların facebook qaydalarına uyğun şəkildə kampaniya təşkil etdiklərini istisna etmək də olmaz. Çünki belə metodlardan az istifadə olunmayıb".

□ Cavansir ABBASLI

Rusiya prezidenti Vladimir Putinə qarşı müxalifət mövqeyində olan Aleksey Navalnının rəhbərliyi ilə bütün ölkədə təşkil edilən aksiyalar Qərbdə böyük əsk-sədə verib. Belə ki, aparıcı Qərb KİV-ləri Navalnını Rusiyada demokratik hərəkatın yeni lideri kimi təqdim etməyə başlayıblar. "Uzun müddətdir ki, Rusiyada belə bir şey olmurdu", - Almaniyanın Frankfurter Allgemeine qəzetinin yazarı Fridrix Şmidt Vladivostokdan Moskva və Sankt-Peterburqa qədər bütün Rusiyanı bürüyən aksiyaları bu cür təsvir edib.

Qəzet etirazçıların Rusiyanın baş naziri Dmitri Medvedyevin saxta firma və şəxslərin adı altında Rusiya və İtaliyadakı dəbdəbəli daşınmaz əmlakları barədə dərc olunan informasiyalardan dolayı hid-dətli olduğunu bildirir. "Başqa ölkədə hökumət dərhal istefa verərdi", - aksiya iştirakçılarından biri qəzetə bildirib.

Britaniyanın "The Guardian" qəzeti də aksiyada yüzlərlə iştirakçının Rusiyanın müxtəlif şəhərlərində həbs edildiyini yazıb.

"Navalnını polis avtobusuna soxmağa cəhd edən zaman kütlə onun ətrafını sarıb azad etməyə çalışırdı", - qəzet yazarı Alek Lun və Şon Uoker yazır.

Xatırladaq ki, 26 martda bütün Rusiyada korrupsiya ilə mübarizə tələbi ilə icazəsiz aksiyalar keçirilib. Gedişat zamanı yüzlərlə insan saxlanılıb. Müxtəlif məlumatlara görə, Moskvadakı etiraz aksiyalarında 8 mindən 30 minədək adam iştirak edib.

Aksiyalar üçün səbəb Navalnının fondunun baş nazir Dmitri Medvedyevin güman edilən "gizli daşınmaz əmlak imperiyası" barəsindəki araşdırması olub.

Navalını çəkdiyi "O, sizə Dimon deyil" filmində iddia edib ki, Medvedyev Rusiyada və

xaricdə qeyri-kommersiya təşkilatlarının şəbəkəsi vasitəsilə çoxsaylı dəbdəbəli daşınmaz əmlak sahibidir.

Youtube-də həmin filmi 12 milyon istifadəçi izləyib.

Yaxşı, bəs bu Navalni kimdir? Birdən-birə "göbək kimi" rusların həyatında necə pəyda olub? "Yeni Müsavat" Rusiya mətbuatına istinadən onun dosyesini hazırlayıb.

O, nə işlə məşğul olur? Əsas sual budur. Siyasətçi, blogger, hüquqşünas, müxalifətçi, eyni zamanda Korrupsiya ilə Mübarizə Fondunun yarıradıcısı. 2013-cü ildə Moskva meriyasına keçirilən seçkilər zamanı 2-ci yeri tutub. İctimai xadimdir.

Navalını qardaşları ilə bağlı cinayət işi də dosyede xüsusi yer tutur. Aleksey və Oleq Navalni qardaşları ilə bağlı dələduzluq maddəsi ilə 55 milyon rubl məbləğində cinayət işi qaldırılıb. Buna səbəb qardaşların birgə təsis etdikləri kampaniyanın yol verdiyi saxtakarlıqlar olub. Onlar vergidən yayınma, dələduzluqla bağlı bəzi məqamlarda ittiham olunublar. Belə ki, Aleksey Navalni 3.5 il müddətinə şərti cəzaya, onun qardaşı Oleq isə ümumi rejimli cəzaçxım müəssisəsində həmin müddətə həbs cəzası alıb. Bundan başqa, hər iki qardaş

Putinin yeni qənimi - O, qəhrəmandır, yoxsa miraj?

Aleksey Navalni barədə bilinməyənlər...

ayrı-ayrılıqda 500 min rubl cərimə və dələduzluğa yol verdikləri kampaniyaya 4 milyon rubl ödəməyə məhkum olunublar.

"Çayka" filmi barədə də danışaq. Bu film 2015-ci ilin 1 dekabrında yayılıb. Film ölkənin baş prokuroru Yuriy Çaykinin oğullarının cinayətkar fəaliyyətinə həsr olunub. Amma filmdə bununla yanaşı, cinayətə bilaşmış yüksək çinli şəxslərdən də bəhs olunub. İlk iki sutka ərzində filmə 1.4 milyon nəfər baxıb.

2015-ci ilin 7 dekabrında prezidentin mətbuat katibi Dmitriy Peskov bildirdi ki, film barədə informasiya Kremldə maraq doğurmayıb: "Orada söhbət baş prokurordan yox, onun yetkinlik yaşına çatmış oğullarından gedir. Bu, daha öncə məhkum olunmuş və-təndəşən ilk yarıradıcılıq nümunələri deyil".

Daha sonra isə A.Navalni tərəfindən təsis edilmiş Korrupsiya ilə Mübarizə Fondu Medvedyevin guya xeyriyyə və qeyri-kommersiya fondları ilə bağlı araşdırma yayımladı. Material müəlliflərinin versiyasına görə, hakimiyyət başçısı öz yaxın çevrəsinin əli ilə yüz

milyardlarla səhmlər alır, yatırımlar edir.

2017-ci ilin əvvəlində isə Navalni 2018-ci ilin martında keçirilməsi nəzərdə tutulan prezident seçkiləri kampaniyası ilə bağlı regional ştablar qurmağa başladı. Hər ştabın açılış dəfələrlə naməlum fəal-ların tərxiatları ilə müşayiət olunub. Məsələn, 4 martda onu demiryol vağzalında yumurta ilə vurublar. 6 martda Nijne-Novqorodda naməlum şəxslər Navalnının ştabının yerləşəcəyi məkana hücum edərək tərxiat cəhdi göstərilib.

17 martda isə onun Tomskdakı ştabını bomba xəbərdarlığı ilə bağlı olaraq evakuasiya ediblər.

19 martda Novosibirskdə keçirilən aksiya zamanı iştirakçılardan bir nəfər yenə Navalniyə yumurta atıb. Həmin şəxsi polis saxlayıb.

Aleksey Navalni 4 iyun 1976-cı ildə Moskvanın Butin şəhərçiyində dünyaya gəlib. Navalnının atası Anatoliy İvanoviç Navalni fabrikin sahibidir. Anası Lyudmila İvanovna Na-

valnya da eyni fabrikin həmtəsisçisidir. Ali təhsilli olan anası institutlardan birində laborant işləyib. 1975-ci ildə Anatoliy İvanoviçlə evlənib. İnstitutu qurtarandan sonra iqtisadçı olaraq çalışıb.

Həyat yoldaşı Yuliya Borisovna Navalnaya isə iki uşaq anasıdır. Qızı 2001, oğlu 2008-ci il təvəllüdüdür.

A. Navalnının sözlərinə görə, bütün qohumları Ukraynada yaşayıb. Özü isə 1986-cı ilə qədər hər yayı Kiyevdə keçirib. Amma Çernobıldakı məlum qəzadan sonra doğmalarının bir qismi Ukraynanın digər rayonlarına köçüblər. Ona görə də özünü daha çox ukraynalı hesab edir. Çünki uşaqlığı daha çox orda keçib.

2015-ci ildən isə Navalni Moskvada yaşayır.

1993-cü ildə Navalni orta məktəbi bitirib. 1998-ci ildə Rusiya Xalqlar Dostluğu Universitetinin hüquq fakültəsini bitirib. 1999-cu ildə isə ikinci ali təhsilinə (bu dəfə maliyyə sahəsi üzrə) başlayıb və onu da 2001-ci ildə bitirib.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

14 sayılı dairedə deputat seçkisi olacaqmı?

Bir aya yaxındır deputatsız olan dairedən YAP-ın namizədi hələ belli deyil

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın deputat mandatının ləğvi üçün müraciətinə Mərkəzi Seçki Komissiyasının müsbət cavab verməsindən sonra 14 saylı Xəzər seçki dairəsi martın 6-dan deputatsızdır.

Qeyd edək ki, Mehriban Əliyeva 2015-ci il V çağırış Milli Məclisə seçkilərdə 14 saylı Xəzər seçki dairəsindən deputat seçilib. Bu il fevralın 21-də Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə

M.Əliyeva birinci vitse-prezident vəzifəsinə təyin edilib.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Konstitusiyasının 89-cu maddəsinin 4-cü hissəsinə əsasən, Milli Məclisin üzvü icra hakimiyyəti orqanlarında və

zifə tutduqda parlament üzvlüyündən istefa verməlidir. Həmin şəxs bunun üçün MSK-ya müraciət etməli, MSK isə bu müraciətə maksimum 2 ay müddətində baxıb deputatın mandatına xitam verilməsi ilə bağlı qərar verməlidir.

Mehriban Əliyeva da konstitusiyanın tələbinə uyğun addım ataraq deputat mandatının ləğvi üçün MSK-ya müvafiq

Ölkə başçısı tərəfindən isə hələ ki belə bir sərəncam imzalanmayıb. Onu da qeyd edək ki, Seçki Məcəlləsinin 176-cı maddəsinə görə, deputat mandatının boş qalmasından sonra bir ay müddətində müvafiq birmandatlı seçki dairəsi üzrə əlavə seçkilər təyin edilməlidir. Konstitusiyanın 87-ci maddəsində isə qeyd olunur ki, parlamentin səlahiyyət müddətinin bitməsinə 120 gündən az müddət qalarsa, hər hansı səbəbdən deputatsız qalan dairelərdə seçkilər keçirilmir. Hazırkı Milli Məclis isə 2015-ci ilin noyabrında seçilib. Bu isə o deməkdir ki, növbəti parlament seçkilərinə üç ildən artıq müddət qalıb və 14 saylı Xəzər seçki dairəsində yeni seçki keçirilməlidir.

fiq müraciəti etdi və MSK dərhal müraciətə müsbət cavab verdi.

25 gündür deputatsız olan 14 saylı Xəzər seçki dairəsində yeni seçkinin keçirilib-keçirilməyəcəyinə gəlincə, məsələ hələ ki açıq qalır.

MSK katibi Mikayıl Rəhimov "Yeni Müsavat"a bildirib ki, deputat mandatına xitam verildikdən sonra boş qalan dairedə yeni seçkinin təyin olunması Seçki Məcəlləsinin tələbi ilə tənzimlənir. Seçki ölkə prezidentinin sərəncamı ilə təyin edilir və bundan sonra həmin dairedə seçkilər keçirilir. Odur ki, 14 saylı dairedə yeni seçkinin nə zaman olacağını prezident sərəncamı verildikdən sonra biləcəyik.

□ **Ətibər SEYİDAĞA**

Azərbaycanda vəzifəli şəxslərlə bağlı yeni məsuliyyət müəyyən olunub

Nazirlər Kabineti vəzifəli şəxslərlə bağlı yeni məsuliyyət müəyyən edib. "Report"un xəbərinə görə, bununla bağlı qərarları baş nazir Artur Rəsi-zadə imzalayıb.

"Dövlət büdcəsindən maliyyələşən idarə və təşkilatların büdcədənəkar vəsaitləri haqqında Əsasnamə"də edilən dəyişikliyə əsasən, bundan sonra büdcədənəkar vəsaitlərin təyinatı üzrə istifadə edilməməsinə görə vəzifəli şəxslər qanunla müəyyən edilən qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Bundan başqa, "Azərbaycan Respublikası gömrük sisteminin büdcədənəkar inkişaf fondu haqqında Əsasnamə və fondun vəsaitinin xərclənməsi Qaydaları"nda da dəyişiklik edilib. Belə ki, Gömrük sisteminin inkişaf fondunun vəsaitinin təyinatı üzrə istifadə edilməməsinə görə vəzifəli şəxslər qanunla müəyyən edilən qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Digər dəyişiklik isə "Diplomatik xidmət əməkdaşlarına təminat və kompensasiyaların verilməsi Qaydaları" ilə bağlıdır. Qaydada edilən dəyişikliyə əsasən, bundan sonra diplomatik nümayəndəliyə ayrılan maliyyə vəsaitlərinin təyinatı üzrə istifadə edilməməsinə görə vəzifəli şəxslər qanunla müəyyən edilən qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Nazirlər Kabineti "Dövlət zəmanəti ilə alınan borcların Təminat Fondunun vəsaitinin idarə olunması, uçotunun aparılması və istifadəsi Qaydaları"nda, "Ünvanlı dövlət sosial yardımına əlverişli vəsaitlərin təminatı ilə əlaqəli məxsus yaşayış evlərinin və mənzillərin icarə sığortası üzrə sığorta haqlarının dövlət büdcəsinin vəsaitləri hesabına ödənilməsi Qaydası"nda, "Vergi orqanlarının büdcədənəkar fondunun formalaşdırılması və onun vəsaitlərindən istifadə Qaydası"nda, "Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçılarna əkin sahəsinin becərilməsində istifadə etdiyi yanacaq və motor yağlarına, habelə buğda və çəltik əkininə görə dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına yardımların verilməsi Qaydaları"nın və "Aqrolizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti və digər hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçılara mineral gübrələrin, biohumusun və pestisidlərin güzəştə satılması Qaydaları"nda da eyni məzmunlu dəyişiklik edib.

“Brexit” nələrə səbəb oldu...

Şotlandiya Böyük Britaniyadan ayrılmaq üçün referendum keçirəcək

Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqından çıxışına (Brexit) dair saziş avropalıların Böyük Britaniyada yaşamaq və ora səfər etmək hüququnu saxlamasa, Avropa Parlamenti bu sənədi donduracaq. “The Guardian” xəbər verir ki, bu barədə avrodeputatlar bildiriblər.

“Brexit” üzrə Al-nin Danışqlar Qrupunun rəhbəri Mişel Barnye və parlament üzvləri martın 29-nun - Britaniya hökumətinin Al-ni tərək etməyi niyyətini birliyə rəsmən elan etdiyi tarixin insanlarnın sərbəst yerdəyişməsinə son qoyulacağı tarix olacağından çəkinir”.

Qəzetin məlumatına görə, Avropa Parlamentinin mövqeyini aydınlaşdıran qətnamə aprelin 5-də səsə qoyulacaq. Bu qətnamə növbəti iki il ərzində Britaniyaya səfər edəcək avropalıların hüquqlarının məhdudlaşdırılmasının qarşısını almağa hesablanıb.

Qeyd edək ki, bu gün Böyük Britaniyanın baş naziri Tereza Mey iki il davam etməsi gözlənilən “Brexit” proseduru rəsmən başladı. O, «Brexit»in işə salınmasına dair Avropa İttifaqına məktubu imzalayıb.

Xəbər də deyilir ki, Tereza Mey çərşənbə günü Brüsselə «Brexit» proseduru başlanılması haqqında rəsmi məktub göndərəcək. Qeyd edək ki, Avropa İttifaqından çıxmaq qərarını britaniyalılar 2016-cı ilin iyun ayının 23-ü referendumda qəbul ediblər.

Digər tərəfdən, gündəmdə olan məsələlərdən biri də Şotlandiya hökumətinin yenidən müstəqillik referendumu keçirməsidir. Bununla bağlı Britaniyanın baş naziri Tereza Mey ilə Şotlandiyanın birinci naziri Nikola Sturgeonun görüşməsi gözlənilir. Şotlandiya parlamenti üzvlərinin əksəriyyəti yeni müstəqillik referendumunun keçirilməsi barədə qərar dəstəkləyib. Qeyd edək ki, yeni referendum birinci nazir Nicola Sturgeon tərəfindən təklif edilib. Referendum 2018-ci ilin payızı və 2019-cu ilin baharında keçirilməlidir.

Şotlandiya Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqından çıxmasına gətirən referendumun nəticələrindən narazıdır. Şotlandiya hökuməti “Brexit” prosesinin Birləşmiş Krallıq üçün çətin olacağını düşünür. Hökumət Şotlandiyada yenidən referendum keçirməklə müstəqil dövlət kimi Avropa İttifaqının tərkibində qalmaq niyyətindədir. Rəsmi London isə “Brexit” prosesinin başladığı bir ərəfədə yeni referendumun keçirilməsinin məqsəduyğun olmadığını bildirib.

Baş verənləri şərh edən “Atlas” Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu Şotlandiyanın gec-tez Böyük Britaniyadan ayrılacağını bildirdi: “Şotlandiya daha öncə də referendum keçirmişdi və çox cüzi səsle Britaniyanın ərazi bütövlüyünə səs verənlər qələbə qazanmışdı. Ancaq hökumətdə Şotlandiyanın ayrılmasının tərəfdarı olanlar çoxluq təşkil edirlər. O zaman mən də hesab edirəm ki, Şotlandiya yenidən referendum keçirəcək. İndi əllərinə yaxşı bəhanə düşüb. Bu isə ondan ibarətdir ki, Böyük Britaniyanın əhalisi Avropa İttifaqından çıxmağa səs versə də, Şotlandiya əhalisi Avropa İttifaqında qalmağa səs verir. Ona görə də şotlandiyalıların hakimiyyətdə olan millətçi partiyasının əsas arqumenti bundan ibarətdir ki, siz Avropa İttifaqından çıxmaq istəyirsiniz, biz isə istəmirik. Ona görə də müstəqil olmaq üçün referendum keçiririk. Mən əminliklə deyə bilərəm ki, hətta Şotlandiya əhalisi bu dəfə də cüzi səsle Böyük Britaniyanın tərkibində qalsa, gələcəkdə yenə də referendum keçirəcək. Şotlandiya Böyük Britaniyadan ayrılmayana qədər bu referendum daima təkrarlanacaq. Bunun zəncirvari reaksiyası da ola bilər. Şotlandiya referendum yolu ilə müstəqillik qazansa, gələcəkdə eyni tələblə Uels və Şimali İrlandiya da çıxış edə bilər. Ancaq London bu prosesin qarşısını almağa çalışacaq”.

Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqından çıxmasına gəlincə, Elxan Şahinoğlu qeyd etdi ki, bu istiqamətdə iki fikir mövcuddur: “Bir tərəf hesab edir ki, “Brexit” Böyük Britaniyaya ciddi iqtisadi zərər vuracaq. Bu istiqamətdə müəyyən hesablamalar aparılıb. Böyük Britaniya Avropa proqramlarından ayrılır, Avropa ilə ticarət-iqtisadi əməkdaşlıqdan ziyanla çıxacaq. Ancaq bunun əksini düşünənlər də var. Onlar iddia edirlər ki, heç bir ziyan olmayacaq. Əksinə, biz daha sərbəst olacağıq, sərbəst ticarət apara biləcəyik, qadağalar, normalar ortadan qalxacaq. İki cür fikir və arqumentlər var. Bunun hansının doğru olduğunu heç kim indidən söyləyə bilməz. Biz bunu “Brexit”dən 5-6 il sonra söyləyə bilərik ki, Şotlandiyada ölkənin Avropa İttifaqından ayrılması iqtisadi baxımdan faydalı oldu, yoxsa ziyanlı. Siyasi zəmində bunun zərərli olduğunu artıq demək olar. Şotlandiyanın Böyük Britaniyadan ayrılmaq istəməsi ehtimalı “Brexit”in zərərli nəticələrindən biridir”.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

“Dağlıq Qarabağ ətrafındakı ərazilər tərəflərin danışıqlar apardığı sənədə uyğun olaraq Azərbaycana qaytarılmalıdır”. Bunu Ermənistanın sabiq prezidenti Levon Ter-Petrosyan bəyan edib (virtualaz.org). Vaxtaşırı Sərkisyan iqtidarını Qarabağ məsələsi ilə bağlı ağıllı addımlar atmağa çağıran Ter-Petrosyan deyib ki, əgər biz bunu könüllü etməsək, onda bir dəfə ərazilər sanksiyalarla alınacaq.

Bəzi ekspertlərə görə, Dağlıq Qarabağ və ətraf 7 rayonun işğalına şəxsən rəhbərlik etmiş Ter-Petrosyan müharibədən bezi erməni xalqının səsinə almaq üçün siyasi gediş edir. Politoloq Şahin Cəfərli Ter-Petrosyanın açıqlamasında prinsipial yenilik görmədiyini bildirdi: “Ermənistan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları işğal etsə də, ilhaq etmək və ya Dağlıq Qarabağdakı separatçı qurumun tərkibinə qatmaq niyyətində olmayıb. Bu rayonları münafiqşənin siyasi yolla həlli prosesində təsir “rıçaqları” əldə etmək üçün ələ keçiriblər. Çox təəssüf ki, bu işğalın sayəsində erməni tərəfi nizamlanma prosesində, Dağlıq Qarabağın statusu məsələsində geniş maneə imkanları qazanıb. İşğalçı ölkə uzun illərdir bəyan edir ki, bu rayonları - Laçın dəhlizi istisna olmaqla - əlində saxlamaq fikrində deyil. Minsk Qrupunun həmsədrləri də həmin rayonların Azərbaycana qaytarılması məsələsində həmrəydir. Məntiqli sual çıxır ki, bəs belə olan halda rayonlar niyə bu günə qədər qaytarılmır? Cavab budur ki, Azərbaycan ona təklif olunan şərtlər əsasında rayonları təhvil almaq istəmir. Ermənilərin formulu budur: biz rayonları qaytarırıq, amma əvəzində Azərbaycan Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini qəbul etməlidir. Həmsədrlər də əslində buna yaxın mövqedədir”.

Ş.Cəfərli qeyd etdi ki, hazırda danışıqlarda Madrid prinsiplərinin adı çəkilməyə də, həll prosesinin, masaya qoyulan təkliflərin onurğasını əslində bu prinsiplər təşkil edir: “Madrid prinsiplərinə əsasən ətraf rayonlar Azərbaycana qaytarılır və Dağlıq Qarabağa müvəqqəti status verilir, əraziyə sülhməramlılar yeridilərək Dağlıq Qarabağın təhlükəsizliyi təmin olunur. Sonrakı mərhələdə isə yekun statusun Dağlıq Qarabağ ərazisində keçiriləcək referendum vasitəsilə müəyyənləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Bu, faktiki olaraq Dağlıq Qarabağın Azərbaycandan təcridən, yumşaq şəkildə de-yure qopması anlamına gələn bir yoldur. Azərbaycan bu şərtlər əsasında ətraf rayonları götürə bilməz, çünki bu, Dağlıq Qarabağın hüquqi baxımdan da itirilməsi demək olar. Danışıqların uzanmasının və nəticə verməməsinin əsas səbəbi də məhz budur”.

Levon Ter-Petrosyanın 7 rayonu Azərbaycana qaytarmaq təklifi: seçkiqabağı gediş, yoxsa...

Politoloq: “Bu şərtlər əsasında ətraf rayonları götürsək, Dağlıq Qarabağı de-yure də itirə bilərik...”

Politoloq Arzu Nağıyev hesab edir ki, Ter-Petrosyanın dedikləri ilk növbədə seçki üçün nəzərdə tutulan bir bəyanatdır: “Yeni Ermənistanın “sülhsevər” bir dövlət olduğunu göstərməklə Qərbdən yarımaq, həm də daxili elektoratı sakitləşdirmək ki, rayonlar qayıdarsa, müharibə ehtimalı və cəbhə bölgəsinə əsgəri xidmətə göndərmələr də azalar. Bəyanatda maraqlı məqam da odur ki, Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tərkib hissəsi olmasını Ter-Petrosyan dilə gətirmir. Yeni həmişə olduğu kimi, Dağlıq Qarabağ kartı siyasi məqsədlərdə istifadə edilir. Bundan başqa, Ter-Petrosyan Sərkisyan qarşı bu yolla bir siyasi gediş edir və münafiqşənin yaradıcısının və cavabdehinin də onun komandası olduğunu qeyd edir. Məlumdur ki, əsas mübarizə aparən qüvvələr Qərb, Rusiya, Dağlıq Qarabağ millətçiləri və Ohanyanın qruplaşma-

landır. Ter-Petrosyan da bu qruplar arasında gedən münafiqşələrdən istifadə edərək bir orta məxrəcli taktikaya üstünlük verir və bununla da sülhməramlı bir lider olduğunu göstərməyə çalışır. Məlumdur ki, onun dedikləri ilə heç bir digər siyasi qüvvə razılaşmayacaq. Belə bəyanatlar seçkiöncəsi vədlərdir və aprelin 2-də dayandırılacaq”.

Ter-Petrosyan ölkə hakimiyyətinə xilas yolu göstərdiyi bir vaxtda növbəti xəbərdarlıq bölgəyə yaxından bələd olan ekspertlərin birindən gəlir. “Aydın ki, keçən il Qarabağın həlli üçün təhlükəli idi. Bu il isə təmas xəttində daha ciddi silahlarnın tətbiqi imkanları baxımından daha təhlükəli ola bilər”. Bunu jurnalistlərə açıqlamasında britaniyalı tanınmış araşdırmaçı Tomas De Vaal söyləyib. O, Qarabağ konfliktinin diplomatik yolla həllindən başqa alternativ görmədiyini bildirdi (axar.az). De Vaal buna sübut kimi Vyanada əldə olunan razılaşmaları göstərib: “Bu müqavilənin əsas şərti təmas xəttində atəşkəsin mandatının gücləndirilməsi ilə bağlı razılaşma idi. Bu tələb həm Ermənistan, həm Azərbaycan hökumətinə qarşı irəli sürülmüşdü. Lakin bu işləmədi və müqavilə də imzalanmadı. Nəyə görə? Aydın ki, səhvələr oldu. Mütləq ATƏT-in Minsk Qrupunun üzvlərindən biri bu razılaşmanın yerinə yetirilməsi ilə bağlı öhdəlik götürməlidir. Üstəlik, ATƏT-in Minsk Qrupunun formatı gücləndirilməlidir”.

□ Cavid TURAN

Serj Sərkisyan seçkidə öldürülsə...

Elxan Şahinoğlu: “Sərkisyanı kimsə qətlə yetirsə belə, Moskva çalışacaq hakimiyyətdə yenə onun kimisi yer alsın”

Aprelin 2-də Ermənistanda parlament seçkiləri olacaq. Bu səbəbdən işğalçı ölkədə siyasi hərəkət özünün pik həddinə çatmaqdadır. Prezidenti Serj Sərkisyanın rəhbərlik etdiyi diktatura rejimi ilə ona müxalifətdə olan çoxsaylı qüvvələrin qarşıdurmasının müharibə həddinə çatdığı da yayılan xəbərlər sırasındadır. Uzun illər Sərkisyanın komandasında olmuş keçmiş müdafiə naziri Seyran Ohanyan və onun vəzifədən çıxarılmasından sonra vurulub kənara atılmış yüksək rütbəli keçmiş hərbiçilərin müxalif mövqeyə keçməsi qarşıdurmanın silahlı müstəviyə keçəcəyi ehtimalını artırır. Artıq keçmiş hərbiçilərdən bəziləri Sərkisyanı silaha əl atacağı ilə hədələyirlər.

Bəzi siyasi ekspertlər, o cümlədən deputatlar iddia edir ki, hakimiyyətə terrorla yiyələnən Serj Sərkisyanın özünün sonu faciəli ola bilər. Sərkisyan sui-qəsdin bir addımındadır və fiziki cəhətdən aradan götürülməsinə az vaxt qalıb.

Bəs əgər proqnozlar reallaşsa, Serj Sərkisyan öldürülsə, bundan Azərbaycanın qazancına nə ola bilər? Sərkisyanın yoxluğunun Dağlıq Qarabağ probleminin həllinə hansısa şəkildə təsiri ola bilərmi?

Politoloq Elxan Şahinoğlu “Yeni Müsavat”a açıqlamasında bildirdi ki, Serj Sərkisyan yaxşı qorunur, mühafizəsi son

zamanlar bir qədər də gücləndirilib. 1990-cı illərin sonunda Ermənistanda parlamentdəki gülləbaran hadisəsindən və spikerlə baş nazir qətlə yetirildikdən sonra onlardan sonra gələn rəsmilər təhlükəsizliklərinə diqqət yetirirlər. Ona görə də daxili qüvvələr üçün Serj Sərkisyanı qətlə yetirmək ehtimalı az deyil. Ancaq belə bir hadisə baş versə belə, buna ümid edərək Dağlıq Qarabağ münafiqşəsinin özlüyündən həll olunacağını düşünmək yanlışdır: “Ermənistanda dövlətin başında istər Serj Sərkisyan olsun, istər bir başqası, işğal davam etdikcə İrevan Azər-

baycan ordusunun təzyiqini hiss etməlidir. Biz bu münafiqşənin həllini yalnız təzyiqli artırmaqla yaxınlaşdırıla bilərik. Ancaq əlbəttə, əgər Ermənistanda hakimiyyətdə Levon Ter-Petrosyan kimi Serj Sərkisyanın fərqli bir prezidenti olsa, bəlkə də münafiqşəni sülh yolu ilə daha tez həll etmək mümkündür. Lakin Ermənistanın başı üzərində

Rusiya xofu var, Kreml Serj Sərkisyanın yerində liberal düşüncəli və Azərbaycanla barışmaqla yaxınlaşdırıla bilər. Ancaq istəyən lideri görə bilməyir. Yəni Serj Sərkisyanı kimsə qətlə yetirsə belə, Moskva çalışacaq hakimiyyətdə yenə Serj Sərkisyan kimi birisi yer alsın ki, Kremlin bütün əmrilərini yerinə yetirsin”.

□ Etibar SEYİDAĞA

Bu il magistratura və rezidenturaya sənəd verənlərin sayının kəskin azalması müşahidə edilir. Bir sıra ekspertlər bunun səbəbinin sənəd qəbulunun pullu həyata keçirilməsi ilə əlaqələndirir. Qeyd edək ki, bu il magistr imtahanlarına sənəd qəbulunun 17 mart saat 23:59-da başa çatması planlaşdırılsa da, qeydiyyatdan keçənlərin azlığı səbəbi ilə bu vaxt martın 28-dək uzadıldı.

Ancaq buna baxmayaraq, ötən il müqayisədə sənəd verənlərin sayında kəskin azalma var. Belə ki, Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) saytında olan məlumata görə, təsdiq edilmiş ərizələrin sayı Azərbaycan bölməsi üzrə 11809, rus bölməsi üzrə 1264 olub. Beləliklə, 2017/2018-ci tədris ilində magistr pilləsinə sənəd qəbulunda cəmi 13 073 bakalavr ərizəsini təsdiq edib.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bir çox savadlı gənclərin maddi sıxıntıya görə təhsildən kənar qalacağını dedi: "Təhsilin keyfiyyətinə təsir edən əsas məsələ rəqabət mühitinin olmasıdır. Amma imtahanda iştirak edənlərin sayının azalması rəqabət mühitini aşağı salır. Bundan başqa, kifayət qədər savadlı, perspektivli gənclər maddi imkanları zəif olduğuna görə bu prosesdən kənarda qaldı. Xatırladım ki, 2016-cı ildə magistr pilləsinə ərizələrin qəbulu internet vasitəsilə fevralın 10-dan 19-dək aparılıb. 2016-cı ildə imtahanda iştirak etmək üçün 24110 baka-

Magistratura və rezidenturaya sənəd verənlərin sayının kəskin azalmasının pərdəarxası

Kamran Əsədov: "Kifayət qədər savadlı, perspektivli gənclər maddi imkanları zəif olduğuna görə bu prosesdən kənarda qaldı"

lavr ərizə təqdim edib. Onlardan 21822 nəfəri Azərbaycan bölməsi, 2288 nəfəri rus bölməsi üzrə imtahan verib. Ərizə verənlərin 10281 nəfəri oğlan, 13829 nəfəri isə qızlar, bakalavrlardan 11550 nəfəri 2016-cı ilin, 12560 nəfəri isə əvvəlki illərin məzunları olub. 2016-cı ildə

dan 20706 nəfəri Azərbaycan bölməsi, 2524 nəfəri rus bölməsi üzrə imtahan verib. Ərizə verənlərin 10913 nəfəri oğlan, 12317 nəfəri isə qızlar olub. 2015-ci ildə magistr pilləsinə sənəd verən bakalavrlardan 11620 nəfəri 2015-ci ilin məzunları, 11610 nəfəri isə əvvəlki illərin məzunlarıdır. 2016-cı ildə 50 nəfər xarici ölkə vətəndaşı da sənəd qəbulunda iştirak edib. Bu il magistr pilləsinə qəbul plan yerlərinin artdığını və 8 minə çatdığını nəzərə alsaq, bu il ciddi şəkildə plan yerlərinin boş qalacağı qaçılmazdır. Dövlət İmtahan Mərkəzinin rəsmi sayına görə 2017/2018-ci tədris ilində Azərbaycan Respublikasında ali tıbb təhsili əsasında həkim mütəxəssislərin hazırlanması məqsədi ilə rezidenturaya sənəd vermək istəyənlərin sayı Azərbaycan bölməsi 923, rus bölməsi 152, ümumilikdə isə 1075 nəfər təşkil edir. 2016-cı ildə isə bu rəqəm 1239 nəfər, 2015-ci ildə 1245 nəfər təşkil edirdi".

Ekspert sənəd verən abituriyentlərin sayı azalsa da, DİM-in yaxşı gəlir əldə etdiyini dedi: "Hələ imtahanın birinci mərhələsi üçün sənəd qəbulu həyata keçirilir. Magistr pilləsinə qəbul olmaq üçün birinci mərhələdən qeydiyyatdan keçən bakalavrların sayı 13073 və onların hər biri imtahanın birinci mərhələsində iştirak etmək üçün 50 manat ödəyib. Deməli, magistr imtahanının birinci mərhələsindən DİM 653650 manat gəlir əldə edib. Rezidenturaya qəbul olmaq istəyənlərin sayı isə 1075-dir və onların da hər biri birinci mərhələdə iştirak etmək üçün 60 manat ödəyib. Məlum olur ki, rezidenturaya imtahanının birinci mərhələsindən DİM 64500 manat gəlir əldə edib. Bu rəqəmləri hesablasaq aydın olar ki, DİM magistr və rezidenturaya qəbul imtahanlarının birinci mərhələsindən 718150 manat gəlir əldə edib".

Xatırladaq ki, Azərbaycanda ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahanda (I mərhələ) 1 iştirak üçün tarif 50, ali təhsil müəssisələrinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsinə tələbə qəbulu ilə bağlı imtahanda (II mərhələ) 1 iştirak üçün tarif 60, baza ali tıbb təhsili əsasında rezidenturaya qəbulla bağlı test imtahanında (I mərhələ) 1 iştirak üçün tarif 60, baza ali tıbb təhsili əsasında rezidenturaya qəbulla bağlı test imtahanında (II mərhələ) 1 iştirak üçün tarif 100, ali təhsil müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına tələbə qəbulu ilə bağlı qabiliyyət imtahanında 1 iştirak üçün tarif 30 və rus bölməsi abituriyentləri üçün Azərbaycan dili üzrə test imtahanında 1 iştirak üçün tarif 10 manat məbləğində müəyyən edilmişdir.

□ **Günəl MANAFLI**

"Şərq" bazarı köçürülür - sahibkarlar çarəsiz durumda

Ticarət mərkəzinin paytaxtın yenidən qurulması layihəsi çərçivəsində plana düşdüyü və söküləcəyi deyilir

Bakıda fəaliyyət göstərən ticarət mərkəzlərindən biri də "Şərq" bazarı kimi tanınan alış-veriş mərkəzidir. Bu ticarət mərkəzi paytaxtın ən qədim alış-veriş obyektlərindəndir. Müstəqilliyin ilk dövrlərində bura ən prestijli ünvanlardan sayılırdı. Sonralar Bakıda bir-birinin ardınca açılan ticarət mərkəzləri "Şərq"i xeyli zəiflətdi, arxa plana keçirdi. 2014-cü ildən sonra isə sözügedən ticarət mərkəzinin qarşılıqları artmağa başlayıb.

İqtisadi böhran onsuz da bütün alış-veriş mərkəzlərini (AVM-ləri) "vurub". İqtisadi böhrandan ilk növbədə kiçik sahibkarlar əziyyət çəkirlər. Düzdür, kriz başlayanda bundan hamının itkisi olur. Amma kiçik sahibkarları böhran alovunun dilimləri daha tez qarsır. Bu təbəqənin elə çox maddi ehtiyatı olmur, əlində-ovcunda saxladığı pul da böhran zamanı əriyib gedir.

Azərbaycanda 2015-ci ildə 10 ay içində bir-birinin ardınca iki devalvasiya yaşandı. Bu devalvasiyalarda da sahibkarlar, əsasən də xırda ticarətçilər ciddi itkilərə məruz qaldılar. Eləsi vardı ki, banklardan dollarla kredit götürüb, mala yatırırdı. Devalvasiyada xeyli kiçik və or-

ta sahibkar müflis olub, sıradan çıxdı.

Bir təhər başını dolandıran, ayaqda qalmaqala çalışanların da durumu o qədər ürəkəcan deyil. Bir yandan yuxarıda sadaladığımız amillər, digər yandan da bazar sahiblərinin öz itkilərini obyektlərində çalışan sahibkarların hesabına aradan qaldırmaq istəkləri vəziyyəti daha da mürəkkəbləşdirir. Deyilənə görə, "Şərq" bazasının rəhbərliyi icarə haqlarında güzəşt etmir. Əksinə, yerhaqlarını artırmaq istəyir.

Bazarda çalışan bəzi ticarətçilər deyirlər ki, belə olsa, gerek yığışib gedələr. Məlumata görə, bazar rəhbərliyi hələlik icarə haqlarını artırmaqla bağlı ticarətçilərə heç bir söz deməyib. Bu istiqamətdə müzakirələr gətirdiyi, yaxın günlərdə qərar veriləcəyi bildirilir.

"Şərq" bazarı ilə bağlı daha bir qanqaraldıcı xəbər də var. Son illər Bakıda aparılan tikinti-quruculuq işləri zamanı irili-xırda bir çox obyektlərin plana düşərək sökülməsi az qala adi hala

gətirilib. Düzdür, yeni inşa edilən obyektlər hər baxımdan yaxşıdır, şəhərimizi gözəlləşdirir, müasir tələblərə cavab verir. Lakin bu prosesdə xeyli vətəndaş dolanışıqdan məhrum edilir. Onlar yeni obyektlərdə işləmək üçün tələb olunan şərtlərə ayaq uydura bilmirlər. Nəticədə yüzlərlə ailə gündəlik dolanışıqdan məhrum olur. Vaxtında qərar verən, yeni tikilən obyektlərdən dükan götürən ticarətçilər, şübhəsiz, udurlar, yaxud daha az itkiylə üzləşirlər.

Musavat.com-a daxil olmuş məlumata görə, bu cür aqibətlə üzləşən ticarət mərkəzlərindən biri də "Şərq" bazarıdır. Bu ticarət mərkəzi şəhərin mərkəzi hissəsinə yaxındır. Ətrafında köhnə məhəllələr var. Yaşı az qala 100 ilə çatan köhnə, uçq-sökük tikililər Bakının son illər gözəlləşən simasına xeyli zərər vurur. Ərazi artıq çoxdan plana düşüb. Sadəcə olaraq, yaşanan iqtisadi böhran bu projenin həyata keçməsinə ləngidib. Gələn məlumatlara görə, yaxın aylarda Təbriz və Xətai küçələrindəki uyğunsuz binaların söküntüsünə başlanacaq.

Ərazidə yerləşən əksər obyektlər, o cümlədən də "Şərq" bazarı böyük ehtimal, plana düşəcək. Düzdür, ərazidəki obyekt sahiblərinə dövlət tərəfindən kompensasiya ödəniləcək, onlar elə də böyük maddi itki ilə üzləşməyəcək. Bu prosesdə əsas ziyan kiçik və orta sahibkarlara dəyəcək.

Bəs "Şərq" bazarı və ətrafında fəaliyyət göstərən mağazaların aqibəti necə olacaq? Bu qədər insan fəaliyyətlərini harda və necə davam etdirəcək? Bu sahibkarlar həm də vergi ödəyiciləridir. Hər il dövlət büt-

çəsinə milyonlarla manat xeyir verirlər. Dövlət özü bu təbəqənin sıradan çıxmasında maraqlı olmamalıdır.

Məlumata görə, artıq bu məsələ də yoluna qoyulub. Musavat.com-un əldə etdiyi bilgilərdə deyilir ki, bugünlərdə Dərnəgüldə, Ziya Bünyadov prospektində yenidən istifadəyə verilmiş "Imperial" ticarət mərkəzi bu məsələdə sahibkarlara ciddi kömək ola bilər. Müasir üslubda tikilmiş "Imperial" genişliyi, müasir şərtlərə cavab verməsi ilə yanaşı, həm də şəhərin bütün istiqamətlərinə yaxındır. Ən əsası da, bu ticarət mərkəzində yer haqlarının xeyli sərfəli olduğu deyilir. Bir başqa üstünlüyü də "Imperial"a gələn müştərilərin maşınlarını park etmək problemi ilə üzləşməyəcəkləridir.

Beləliklə, yaxın aylarda "Şərq" bazasının və ona yaxın olan mağazaların kütləvi şəkildə köçürülməsinin şahidi olacağıq. Sahibkarlar üçün isə alternativ var: "Imperial" ticarət mərkəzi. Bəs görəsən, bu ticarət mərkəzi yeni gələn sahibkarlara uyğun olacaqmı? Bunu isə zaman göstərəcək.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

İdealist SUSUZ

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Dünən poçtuma belə məktub gəlib: "Mən, Abdullayev Fərman Şərif oğlu, Bakı şəhəri, Aşıq Molla Cümə küçəsi ev 7a-da yaşayıram.

Bizim binada suyu səhərlər gec verirlər. Səhər saat 8-də suyu verirlər. Uşaqların dərslərinin 8-də başladığını nəzərə alsaq bu nə qədər doğrudur? Bəzi adamlar işə səhər saat 7-də gedirlər. Bu adamlar necə yuyunmalıdırlar? İki min əvvəl Qobustan qayıqlarında olduğu kimi? Şəhərin bəzi bölgələrində "patrisilər" üçün su bütün günü verilir. Xalqı nə məqsədlə zümrələrə bölürsünüz? Mən də bütün Azərbaycan vətəndaşları kimi eyni hüquqlara sahibəm. Bu, konstitusiyamızda öz əksini tapmışdır".

Lap axırda işə Fərman müəllim suyu gec verənləri dövlət rəhbərliyi ilə qorxutmuşdu. Deyir, yuxarılara yazacam, sizi konstitusiyaya uyğun cəzalandırınsınlar.

Nə qədər optimist insandır... Məncə, belə adamlara konstitusiyaya kimi insan sağlamlığına ziyanlı kitabları oxumaq qadağan edilməlidir. Oxuyurlar, tərbiyə pozulur, dövlətçiliyə qarşı çıxırlar. Hətta bəziləri daha pambıq əkmək istəmir! Məcbursan tutub türməyə salasan, orda da yer qalmayıbdır.

Üstəlik, mən bu adamın dərdinə necə əlac edim ki, özümün yaşadığım mənzildə 14 ildir səhərlər, ümumiyyətlə, su gəlmir! Ancaq axşam saat 19:00-20:00 radələrində qrafiklə su verilir, o da suvuran daydayın kefi yaxşı olanda. Eşşək boyda məhəllənin su anbarını bir lotu öz həyətinə qatıb, üstündə bina tikib - bu da başqa dərdədir, heç yazılması məsləhət deyil, yenə bunlar yeyib doyublar.

Su məsələsini həll etmək üçün Oğuzdan birbaşa Bakıya ayrıca boru xətti çəkmişəm, yalan olmasın. Təzəlikcə su saygacı qoymağa gəlmişdilər, Azərsunun işçiləri evdəki su borularına baxıb utandıqlarından ağladılar, çünki bilinmirdi saygacı hansı "liniya" üzərinə qoyunlar. İnsanın nə qədər su motoru, nə qədər su çəni olar? Bir motor ana "liniya"dan anbara, o biri anbardan binalara, növbəti aşağıdan 4-cü mərtəbəyə, daha biri isə 4-cü mərtəbəki su çənlərindən hamama və sairə yerlərə vurmaq üçün...

Evdə çarpayının altına, komodun başına, kitab şka-fına, qazın içinə, soyuducunun üstünə - bütün mümkün boşluq fəzası istiqamətlərinə su çəni qoyan bir adama "Səhər suyumuz 8-də gəlir, niyə bu 7-də gəlmir" yazan oxucunu su anbarında boğmaq arzusu yaranır. Keçəldən tük dərmanı istəyən millətlə hara gedib çıxmaq olar, bilmirsən. Ola bilsin peykimizin uçması da nəşə yalan söhbətdir.

Hökumət keçən il pambıqçılıqdan danışanda bunu müvəqqəti zarafat hesab etmişdik, indi müşavirədən belə görünür ciddi imişlər. Sovet dövründə kağız üstündə əkdikimiz pambıq hara getdisə, indi də o cür məhsuldarlıq və qul əməyindən başqa bir zad əldə etməyəcəyik. Millətin başını çatışdırmaq, başı aşağı eləmək üçün (pambıq becərən adamın forması belədir) başqa ideya axtarmağa ehtiyac duymadılar. Hərçənd arada deputatlardan müəyyən xırda-para ideyacıqlar atılırdı. "Soğan əkin", "müəllimlər palçıq qarışdırın", "qışda xiyar turşusu yeyin" və sairə tipində. Ancaq bunların xeyri olmadı, necə deyərler, ictimai müzakirədən keçmədi. "Ən yaxşı yenilik tam unudulmuş köhnədir" prinsipi işə düşdü və pambıqçılığa qayıtdıq.

İdeya demişkən... Parkda bir qəribə zibil qabı qoymuşdular. Dizayn taxta və dəmirin qarışığı, Günəş fiquruna bənzər şey idi. Yaxından baxdım, üstündəki yazıdan bunun yerli istehsal olduğu görüldü: "Made in Azərbaycan" yazılmışdı. İstehsalçı firmanın adı isə təsvirəgəlməz dərəcədə yerinə düşürdü: "İdeya" firması!

Bizim zibil qabı istehsalından başqa nə ideyamız ola bilər ki? Minlərlə ideyaların boğulub zibil qabına atıldığı, insanlara çürük soğan qabığı, tum qırıntısı, siqaret kötüyü, çeynənmiş saqqız münasibəti olan bir ərazidə-yik.

İntehası, yenə bunlar içib doyublar.

Düşmənin aprel xofu güclənir - işğalçı odla oynayır...

Həm 2 aprel parlament seçkiləri, həm də 4 günlük aprel müharibəsinin ildönümü yaxınlaşdıqca Ermənistan rəhbərliyinin təlaş da güclənməkdədir. Məsələ ondadır ki, kriminal Sərkisyan rejimi bir yandan hakimiyyətdə qalmaq üçün seçkilərə hiylə qatmaq, bununla da öz ölkəsi daxilində siyasi durumun kəskinləşməsinə rəvac vermək zorundadırsa, digər yandan, bu durumdan Azərbaycanın yararlanma biləcəyindən ciddi şəkildə narahatdır - üstəlik, seçkilərin aprel hərbi fəlakətinin ildönümünə təsadüf etməsi ona qarşı psixoloji ovqatı şiddətləndirən amillərdən sayılır.

Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın bu fonda Xankəndinə gedərək, orada özündən razı bəyanatlar verməsini, hətta Azərbaycanı "İsgəndər" raketləri ilə hədələməsinə siyasi təhlilçilər ən əvvəl haqqında söz gedən xofla əlaqələndirirlər. Necə deyərler, Xocalı qatili həm qorxur, həm də qorxutmağa çalışır. Daha çox da əlbəttə ki, qorxur. Çünki Moskva İrəvana "İsgəndər" raket kompleksindən birtərəfli qaydada, öz istədiyi kimi istifadə etməyə heç vaxt imkan verməz. Ermənistan özbaşına deyil. O, olsa-olsa, Rusiyanın Cənubi Qafqazdakı forpostu, marionetidir.

Bu arada erməni silahlı qüvvələri işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərində - Ağdamda hərbi təlimlərə başlayıblar. APA-nın Qarabağ bürosunun xəbərinə görə, dünən səhər saatlarından etibarən Ağdam rayonunun işğal altındakı "Uzundərə" adlı ərazisində hərbi təlimlər başlanıb. Təlimlərdə ağır artilleriya qurğularından da istifadə edilir. Atəş səslərinin cəbhəyanı yaşayış məntəqələrində də eşidildiyi deyilir.

Seçkilər və 4 günlük aprel savaşı ildönümü öncəsi bu da eyni hədəfə hesablanıb təbii ki. Yəni söhbət həm də indiki hakim rejimin alternativsizliyi haqda erməni seçicisində və ictimai fikrində rəy formalaşdırmağa hesablanıb. Bəs belə təbliğat xarakterli gedişlər Sərkisyan hakimiyyətinin ömrünü uzada biləcəkmə?

Çətin. Hər halda, mövcud hakimiyyət iki prezidentlik müddətində öz xalqına verdiyi vədlərin heç birini tutmayıb. O sırada Dağlıq Qarabağ probleminin həllinə nail ola bilməyib. Əksinə, ölkədə iqtisadi tənəzzül, korrupsiya, emiqrasiya daha da güclənib, dolanışıq daha da ağırlaşmış.

O ki qaldı "İsgəndər" komplekslərinə, əksər analitiklərə görə, belə bir silah Rusiya, sadəcə olaraq, rəsmi İrəvana təsəlli üçün, Ermənistanın heç vaxt ayaqlaşmayacağı Azərbaycan qarşısında öz başını qatmaq üçün "bahalı oyuncaq" olaraq verib. Ondən istifadə isə əlbəttə ki, Moskvanın əlindədir. Moskva da ki, müharibədə maraqlı deyil. Odur ki, atəşkəs dövründə Sərkisyan "İsgəndər"lə nə qədər şəllənir, qoy

"Ən yaxşısı odur ki, Sərkisyan özünü güllələsin!.." - Xocalı qatili üçün layiqli sonluq

Ermənistan prezidentinin Azərbaycana "İsgəndər" hədəsi işğalçıya baha başa gələcək; bu hədənin ardınca işğalçı qüvvələrin Ağdamda manevrlərə başlamasında əsas hədəf; rusiyalı siyasi texnoloq: "İsgəndər"lər hərbi qənimət kimi Azərbaycanın əlinə keçə bilər..."

şəllənsin. Əks halda, rusiyalı siyasi texnoloq Denis Korkodina görə, "İsgəndər"lər hərbi qənimət kimi Azərbaycanın əlinə keçə bilər.

Musavat.com-un Minval.az-a istinadən verdiyi məlumatla görə, siyasi texnoloq qənaətini belə izah edib: "Əgər nəzəri cəhətdə mümkün saysaq ki, Ermənistan vurma məsafəsi 50-280 km olan "İsgəndər"dən Azərbaycan ərazisinə zərbə endirə bilər, bu, suveren bir dövlətə və onun mülki əhəlisinə qarşı birbaşa hərbi təcavüz aktı demək olacaqdır. Çətin ki, bu halda Ermənistan dünya birliyi qarşısında özünə haqq qazandıra bilsin. Üstəlik, Azərbaycanın o halda Türkiyə və İsrailə olan hərbi anlaşmalarının müddəalarına uyğun olaraq tam hüququ olacaqdır ki, strateji müttəfiqlərinə hərbi kömək üçün müraciət edəsin. Və onlar haqlı olacaqdır: "Ermənistan hücum edib, biz isə müdafiə olunuruq". Belə qüvvələr nisbətində Sərkisyan üçün ən yaxşısı o olar ki, özünü güllələsin. Bununla yanaşı, unutmamaq olmur ki, "İsgəndər M"lərin də həssas, zəif yerləri var - nə bərədə ki, Azərbaycan ələ xəbərdardır və yəqin ki,

bundan düşmənin hərbi potensialını məhv etmək üçün yararlanacaq. Nədən söhbət edilir?"

Təhlilçi bu xüsusda deyir: "Əvvəla, "İsgəndər" tipli raket komplekslərinin start vəziyyətində qurulma vaxtı 20 dəqiqəyədək çəkir. Bu müddət də Azərbaycana imkan verir ki, həmin kompleksi raket atmağa macal tapmamış yerdə neytrallaşdırın. Ayrı sözlə, ermənilər nəhaq yerə düşünlər ki, Azərbaycanın hərbi aviasiyası mobil raket komplekslərinin yerini operativ şəkildə müəyyən edə bilməyəcək.

İkincisi, "İsgəndər" kompleksinin ciddi nöqsanlarından biri onu təzədən raketlərlə təchiz edən stasionar məntəqələrindən güclü asılılıqda olmasıdır. Bu məntəqələri məhv etməklə Azərbaycan rəqibin raket gücünü bütünlüklə sıradan çıxara bilər - onun belə potensialı var. Raketlərsiz isə belə komplekslər Sərkisyan üçün mənasız "maşınlar" çevriləcəkdir.

Üçüncüsü, müasir texnologiyalar əsri öz qaydalarını dikte edir. "İsgəndər" kompleksləri də daxil, istənilən texniki vasitə bu qaydaların güclü asılılığın-

dadır. Söhbət proqram təminatından tutmuş, kosmik naviqasiya sistemlərinədək olan vasitələrdən gedir. Bu şəraitdə düşünmürəm ki, Ermənistan ərazisindən buraxılacaq raketlərin uçuş trayektoriyasına Azərbaycan öz korrektivlərini edə bilməsin.

Nəhayət, onu da qeyd etmək lazımdır ki, "İsgəndər M" raket kompleksləri "uzaq hərəkət" trayektoriyası olan silahdır. Yəni yaxın döyüşlərdə o, tamamilə faydasızdır. Bu xüsusda "İsgəndər M" onu işlədən hərbi operatorlar ştatından əlavə, həm də rəqib qüvvənin hücumundan qorunmağa ehtiyac duyur. Nəzərə alsaq ki, erməni silahlı qüvvələri xeyli dərəcədə başıpozuq durumdadır, o zaman çətin ki, erməni əsgərləri raket komplekslərinə görə öz canlarını fəda edəsinlər. Böyük ehtimalla, erməni hərbi qulluqçuları "İsgəndər M"lərin yerləşdiyi ərazini tərk edəcəklər. Azərbaycan da sübhətsiz ki, bundan istifadə edəcək. Beləcə, prezident Serj Sərkisyanın öyündüyü raket kompleksləri Azərbaycan ordusunun hərbi qənimətinə çevriləcəkdir.

□ Siyasət şöbəsi

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev martın 28-də Səadətli keçirdiyi respublika müşavirəsində ölkədəki siyasi prosesləri də dəyərləndirib. Prezident deyib ki, Azərbaycanda sabitlik təmin olunur. Sitat: "Sabitliyin təminatçısı Azərbaycan xalqıdır. Azərbaycan həm bölgədə, həm dünyada öz siyasəti ilə seçilir". Dövlət başçısı bildirib ki, Azərbaycanda təhlükəsizlik tədbirləri təmin edilir, ictimai proseslər müsbət istiqamətdə gedir, vətəndaş həmrəyliyi möhkəmlənir, iqtisadi inkişaf, regionların inkişafı sürətlə gedir. Prezidentin daha sonra səsləndirdiyi bəyanat daha çox diqqət çəkir: "Biz bu gün bir nümunə göstəririk - ölkəni necə idarə etmək lazımdır".

Qeyd edək ki, prezident İlham Əliyev martın 17-dəki bayram nitqində də regiondakı siyasi gərginliyə toxunmuşdu:

"Bu gün regionumuzda, dünyada yaşanan xoşagəlməz hadisələr, qarlı toqquşmalar, müharibələr, əlbəttə ki, bizi çox narahat edir. Çünki biz təcrid olunmuş vəziyyətdə yaşırıq, bizim bölgəmizdə əgər vəziyyət gərginləşsə, risklər artırsa, əlbəttə ki, bizə də bunun mənfi təsiri ola bilər. Ona görə bizim əsas vəzifəmiz ölkəmizi, xalqımızı mövcud olan və gələcək risklərdən qorumaqdır və biz buna nail oluruq. Biz əlbəttə ki, ölkəmizdə mövcud olan təhlükə-

sizliyi daha da möhkəmləndirməliyik. Azərbaycanda daxili risklər, təhlükələr demək olar ki, yoxdur. Xarici risklərdən isə biz özümüzü qoruyuruq. Biz özümüzü həm fiziki risklərdən, həm mümkün olan ideoloji risklərdən qoruyuruq".

Ekspertlər bildirir ki, ölkə başçısının son çıxışlarında çox aktual olan siyasi sabitlik mövzusunda toxunması təsadüfi hesab oluna bilməz.

Politoloq Qabil Hüseynli

ölkələr sırasına qoşur. Amma hələ bu sahədə də bəzi görülməli işlər var: "Xüsusilə islahatlar həyata keçirilməli və bu islahatlar ilk növbədə xalqın maddi rifah halının yüksəldilməsinə yönəldilməlidir, ölkənin sabit inkişaf meylinə təminat verməlidir".

Xarici risklərə gəldikdə, politoloq vurğuladı ki, həqiqətən də ölkəmizə qarşı müxtəlif xarici və ideoloji risklər var. Bu ideoloji risklər daha çox radikal dini təma-

və burada təxribat törətmək əməllərini də çox zaman dini pərdə ilə gizlətməyə çalışırlar. Bu ad altında ölkəyə nüfuz ötməyə cəhd edirlər: "Çox təəssüflər olsun ki, son zamanlar belə cəhdlər müxtəlif adlar, o cümlədən turizm adı altında görünməyə başlayıb. Azərbaycana son zamanlar turist axınının müşahidə olunması bir tərəfdən ölkəmizin iqtisadiyyatına müəyyən qədər xeyir verirsə, o biri tərəfdən radikal dini

Azərbaycanı təhdid edən xarici və ideoloji risklər

Qabil Hüseynli: "Ölkəmizdə dini təmayüllülər içərisində ən qorxulusu İŞİD-lə bağlı olan qüvvələrdir"

bu barədə "Yeni Müsavat"ə açıqlamasında bildirib ki, ölkəmizin daxilində bəlli bir sabitliyə nail olunub. Bu da ölkənin iqtisadi və siyasi inkişafı ilə bağlıdır. Sabitliyin olması, bir çox ölkələrin daxilindəki qarşıdurmaların bizim ölkəmizdə olmaması iqtisadiyyata müsbət təsir edir, Azərbaycanı cəlb edici

yüllülərin, terror mahiyyətli hörgütlərin ölkəmizə nüfuz etmək cəhdləri ilə bağlıdır: "Məsələn, ölkəmizdə dini təmayüllülər içərisində ən qorxulusu İŞİD-lə bağlı olan müəyyən qüvvələrdir. Çünki İŞİD hər vaxtlar Azərbaycana sızmağa çalışır. Doğrudur, Azərbaycanın təhlükəsizlik, hüquq-mühafizə orqanları fəal işləyir və bunun qarşısını alır. Amma bununla yanaşı, qeyd etmək lazımdır ki, İŞİD təhlükəsi, dini ekstremizm təhlükəsi, müxtəlif cərəyanların ölkədə əhalinin içərisində yayılması təhlükəsi, tərqiyyətçilik meyilləri bu gündə Azərbaycan üçün risk olaraq qalmaqdadır. Buna qarşı da mübarizə aparılır, amma dini-ideoloji sızmalar o qədər müxtəlif formalar ala bilər ki, bəzən onu müəyyən edincə bəlli bir vaxt keçmiş olur. Ona görə də dini ekstremizm, müxtəlif radikal dini təmayüllülərin ölkəyə sızma təhlükəsinin çox ciddi şəkildə qarşısını alınması mühüm prinsipi əhəmiyyətə malikdir".

Q.Hüseynlinin sözlərinə görə, bəzi dövlətlər özünün Azərbaycan daxilinə sızma

təmayüllülərin buraya nüfuz etməsinə də müəyyən mənada şərait yarada bilər. Ona görə də bu məsələyə müvafiq dövlət orqanları xüsusilə diqqət ayırmalıdır".

Fiziki təzyiqli risklərinə gəldikdə, ekspert söylədi ki, ölkəyə həm irimiqyaslı müharibə formasında təzyiqli elementləri var, şantaj xarakterli təhdidlər mövcuddur, həm də başqa dövlətə yardım göstərərək onun əli ilə Azərbaycana təzyiqli göstərmək təhdidləri var. Bütün bunların hamısı Azərbaycan üçün xaricdən olan real fiziki risklərdir: "Özü də bu təhlükələr hər gün bir az da artır və daha həyasız formada təzahür etməyə cəhd göstərir. Bu nöqtəyi-nəzərdən Azərbaycanın təhlükəsizlik sisteminin hər gün bir az da işini təkmilləşdirməsi işin xeyrinə olar. Biz ayıq-sayıq olmalıyıq. Müxtəlif təxribatlar törətməklə Azərbaycan əhalisində ruh düşkünlüyü yaratmaq istəyən xarici xüsusi xidmət orqanlarının planlarını puça çıxarmaq üçün bütün lazımi tədbirlər görülməlidir".

□ **ƏTİBAR SEYİDAĞA**

Əcəba, bu Rusiyada nə baş verirdi axı?..

Hüseyinbala SƏLİMOV

Doğrusu, heç baş açmaq, əməlli-başlı bilmək də olmur ki, axı bu Rusiyada indi nələr baş verir? Xarici mənbələr yazır ki, son bir neçə ildə Rusiyada belə etirazlar olmamışdı.

Ruslar özləri isə etirazların miqyaslarını kiçiltməklə onların deyilən qədər də kütləvi olmadığını qabartmağa çalışırdılar. Halbuki özləri də deyirdi ki, ən azı min nəfər etirazçı saxlanılıb. Üstəlik, elə telesüjətlərdən də görünürdü ki, aksiyalara yetərincə etirazçı qoşulmuşdu.

Amma bəri başdan, ilk olaraq heç bilirsinizmi, mən nələri demək istəyirdim? Rusiyanın ABŞ - dakı son seçkilərə müdaxiləsi haqqında kimsə nəse deyəndə mən qayıdıb dərhal deyirdim: "Əzizlərim, indiyədək Qərb, xüsusən də ABŞ Rusiyanı qarşıdındı və məharətlə onu idarə edirdi. İndi nə olubdur? Bir dəfə də Rusiya ABŞ-ı "qarşıdındı"! Niyə bu sizə bu qədər təəccüblü görünür?..."

Ona görə də düşünürdüm ki, ABŞ Rusiyanın onun seçkilərinə müdaxiləsini bağışlamayacaq, çünki indi bu ölkənin daha bir problemi də var - o da Putindir. Hətta D.Tramp da vəziyyəti korrekte edə bilmir. Budur, indi də onun kürekəni Rusiya ilə əlaqələrinə aydınlıq gətirmək üçün Senata çağırırlar...

Elə Trampın digər məmurlarına da heç rahatlıq yoxdur - belə məlum olur ki, ənənəvi siyasətçilər düşərgəsinə aid olmayan və sırf bir iş adamı kimi seçiyələndirilən D.Trampın bütün silahdaşları, sən demə, əsl siyasi bizneslə məşğul imişlər. Özü də böyük siyasi bizneslə. İndisə bütün bunlara bir aydınlıq və şəffaflıq gətirməyin vaxtı çatıb. Bunun üçün də hətta Konqresdəki respublikaçı çoxluq da D.Trampın tərəfini tutmur və ciddi - cəhdlə məsələyə aydınlıq gətirməyə çalışır.

Təbii ki, mən bunlarla A.Navalnının çağırışı ilə baş tutan son etirazları dərhal Qərbin "oyun"u kimi yozmağa tələsmirəm. A.Navalnı çoxdanın müxalifətdədir, ən azı formal baxımdan V.Putin hakimiyyətinin ən əsas opponentlərindən biridir. Amma onsuz da mən bunu istəsəm də və ya istəməsəm də Rusiyada qərbyönlü siyasətçiləri həmişə Qərbin adamı və yaxud da "beşinci kolon" hesab ediblər.

Ona görə də diqqəti daha çox onun üzərində cəmləşdirmək düzgün olardı ki, bəs etirazların səbəbi nədir? Öncə deyim ki, bunu V.Putinin növbəti "oyun"u kimi dəyərləndirənlər də var, guya ki, Rusiya prezidenti özünün sevimli siyasi oyuncağı - baş nazir D.Medvedevlə vidalaşmağa çalışır.

Amma nəticələrlə heç tələsmək istəmirik. D.Medvedev hələ V.Putine lazım olacaqdır. Fəqət, baş nazir Putin komandasının başqa bir üzvü ilə əvəz edilsə, heç buna da təəccüblənməməm, çünki siyasətdə əbədi dostlar olmur və yalnız əbədi maraqlar var...

Bəs onda V.Putindən əsas narazılıq nədir? Hərçənd, burada narazılıq kəlməsi o qədər də uğurlu deyil, təəssüf ki, Rusiya prezidentinin reytingi olduqca yüksəkdir. Bəlkə elə etirazçıların D.Medvedevi əsas hədəf kimi seçməsi də bununla bağlıdır, halbuki bir daha deyirik ki, bu prosesdə bir çoxları Putinin Medvedevlə vidalaşmaq istəyini də gördü...

Bu gün Rusiyanın vəziyyəti, durumu hamıya bellidir. Zahirən Putin-Medvedev tandemi hakimiyyəti bir sirkə çevirib. Amma gəl ki, ölkə idarə olunur və özü də pis idarə olunmur, hakimiyyət də yetərincə güclüdür. Bunu demək, zənnimcə, etiraz doğurmaz - hər halda, tamaşaçı kütlə bu sirkə sevir...

Düzdür, V.Putin ölkənin iqtisadiyyatını qaldıra bilmədi, amma onun geosiyasi dayaqlarını və vəziyyətini çox gücləndirdi - Rusiya yenidən böyük geosiyasi müstəviyə qayıdıb. Onun soraqları artıq haralardan və hansı siyasi ünvanlardan gəlir?

Düşünürəm ki, demək artıqdır. Hətta iş o yerə çatıb ki, böyük dövlətlərdə prezident seçkisinə qatılan və kifayət qədər real namizəd olan siyasətçilər V.Putini "ziyərət" etməyə gəlir və bu adamlar nə qədər desələr ki, məqsədləri dəstək almaq deyil, - heç kim buna inanmır, çünki məsəl var, deyirlər ki, od yanmasa, tüstü çıxmaz...

Bəli, bütün bunları böyük təəssüf hissi ilə qeyd edirik, ona görə ki, Rusiyanın yenidən güclənməsi heç üreyimizdən deyil. Amma nə etmək olar?

Mən sadəcə, bir məsələni başa düşürəm. Z.Bjezinski-nin bir fikri heç yadımdan çıxmır. Yazırdı ki, korrupsiya ölkəni kənardan idarə etmək və yönləndirmək üçün gözəl vasitədir...

Elə B.Yeltsin dövrünün məmurlarını yada salmaq buna əmin olmaq olar. Bu hesabla "çəkist" V.Putinin korrupsiyaya qarşı etirazlar üreyincə olmamalıdır?..

Britaniyalı araşdırmaçıdan Qarabağda savaş açıqlaması

Aydındır ki, keçən il Qarabağın həlli üçün təhlükəli idi. Bu il isə təmas xəttində daha ciddi silahların tətbiqi imkanları baxımından çox təhlükəli ola bilər.

Axar.az xəbər verir ki, bunu jurnalistlərə açıqlamasında britaniyalı tanınmış araşdırmaçı Tomas De Vaal söyləyib. O, Qarabağ konfliktinin diplomatik yolla həllindən başqa alternativ görmədiyini bildirib.

De Vaal buna sübut kimi Vyanada əldə olunan razılaşmaları göstərib:

"Bu müqavilənin əsas şərti təmas xəttində atəşkəsin mandatının gücləndirilməsi ilə bağlı razılaşma idi. Bu tələb həm Ermənistan, həm Azərbaycan hökumətinə qarşı irəli sürülmüşdü. Lakin bu işləmədi və müqavilə də imzalanmadı. Nəyə görə? Aydındır ki, səhvlər oldu. Mütləq ATƏT-in Minsk Qrupunun üzvlərindən biri bu razılaşmanın yerinə yetirilməsi ilə bağlı öhdəlik götürməlidir. Üstəlik, ATƏT-in Minsk Qrupunun formatı gücləndirilməlidir. Həmsədrələr isə öz növbəsində konfliktin yenilənməsinə imkan verməmək üçün Vyana razılaşmasına yenidən baxmalıdırlar".

Dünya birjalarında neft bir qədər bahalaşdı. VTI markalı neftin 1 barelinin qiyməti 0,54 dollar artaraq 48,54 dollar təşkil edib. "Brent" markalı neftin 1 barelinin dəyəri də 0,49 dollar artaraq 51,48 dollar olub. "Azəri Layt" markalı neftin 1 barelinin qiyməti 0,83 dollar və yaxud 1,61% artaraq 52,49 dollara bərabər olub.

Neftin bahalaşması xəbəri Azərbaycan cəmiyyəti tərəfindən də sevinclə qarşılanır. Əhali neftin bahalaşacağı təqdirdə manatın məzənnəsinin sabit qalacağına, ən əsası isə problemlə kreditlərin dövlət vəsaiti hesabına bağlanacağına ümid edir. Bəs görəsən, bu cür düşüncələrin iqtisadi əsası varmı? Neft bahalaşarsa, manatın məzənnəsinin sabit qalması və problemlə kreditlərin həllini tapması mümkün olacaqmı?

"Yeni Məsəvat"ın sualını cavablandıran iqtisadçı ekspert Qubad İbadoğlu bildirdi ki, neftin bahalaşması ehtimalı aşağıdır: "Bazarlarda gedən iqtisadi proseslər, ABŞ Federal Ehtiyatlar Sisteminin qərarları onu göstərir ki, neftin qiymətinin artması üçün heç bir əsas yoxdur. Ancaq təsəvvür etsək ki, neftin qiyməti bahalaşsın, bu baxımdan sözügedən təsirlər haqqında danışmaq olar. Əvvəla, ölkəyə daxil olan neft gəlirlərinin artması həm tədiyyə balansının, həm də xarici ticarət balansının daha yaxşı formaya düşməsinə gətirib çıxarır. Ancaq hazırda Dövlət Neft Fondunun cari illə bağlı olan büdcəsi onu deməyə əsas vermir ki, bu il büdcədən əlavə ödənişlər olacaq. Hətta neftin qiyməti bir neçə dəfə artarsa belə, bu ödənişlər Neft Fondunun cari illə əldə etdiyi gəlirlər

hesabına edilməyəcək. Çünki bu il Dövlət Neft Fondunun gəlirlər hissəsi 8 milyard 370 milyon manat proqnozlaşdırılırsa, xərclər hissəsi 14 milyard 483 milyon manatdır. Göründüyü kimi, arada böyük kəsir var, öhdəliklər çoxdur".

Iqtisadçının sözlərinə görə, bu öhdəliklərin də əsas hissəsi Azərbaycanın dövlət büdcəsinə transferlə bağlıdır: "Transferlərin önəmli hissəsi makroiqtisadi sabitliyin təmin edilməsi məqsədilə Mərkəzi Banka köçürmələrlə bağlıdır. Bu öhdəliklər onsuz da büdcədə nəzərdə tutulub. Neftin qiyməti büdcədə 40 dollar götürülüb. Hazırda bundan baha olsa da bu öhdəliklərin dəyişəcəyini proqnozlaşdırmağa dəymir. Buna görə də mən dolaylı əlaqə görürəm də, neftin bahalaşması ilə manatın məzənnəsi və problemlə kreditlərin həlli arasında birbaşa əlaqə görmürəm. Çünki vəsaitlər Dövlət Neft Fondunun büdcəsinə akkumulyasiya olunacaq. Oradan da artıq təsdiq olunmuş istiqamətlər üzrə bölüşdürülməkdir. Bunun dəyişdirmək mümkündür. Lakin bu, prezidentin səlahiyyətində olan məsələdir.

Problemlə kreditlərin həlli ilə bağlı olan məsələyə gəlincə, Q.İbadoğlu vurğuladı ki, bununla bağlı ciddi qərarlar qəbul olunmalıdır: "Artıq bu ilin ilk iki ayının məlumatlarına görə, bütün ölkə üzrə problemlə kreditlə-

Neftin qiyməti qalxsa, xalqın kreditləri bağlanarmı...

Qubad İbadoğlu: "Problemlə kreditlərlə bağlı ciddi qərarlar verilməlidir"

rin həcmi 16,7 milyard manatdır. Problemlə kreditlər də artıq 1 milyard 663 milyon manata çatıb. Bu isə deməkdir ki, problemlə kreditlərin ümumi kreditlərdə payı 10 faizə çatıb. Bu ayı da nəzərə alsaq, deyə bilərik ki, artıq 10 faizi ötürüb. Çünki problemlə kreditlərin böyük bir hissəsi valyuta ilə olan kreditlərdir. Bunun üçün problem yalnız ma-

liyyə məsələsi deyil. Onsuz da dövlət büdcəsindən, Neft Fondundan, Mərkəzi Bankın makroiqtisadi sabitliyinin təmin edilməsi məqsədilə əldə etdiyi transferlərdən bu məqsəd üçün vəsait ayırmaq mümkündür. Bunun üçün siyasi qərar lazımdır, hüquqi əsaslar formalaşdırılmalıdır. Bundan sonra biz bura maliyyə tərəfini müzakirə

edə bilərik. Mən maliyyə tərəfindən də ciddi bir problem görmürəm. Əgər siyasi qərar olarsa və siyasi əsaslar yaradılsa, o zaman bu problem çözmək mümkündür. Amma indiki yanaşma ilə, dövlətin bu məsələyə hazırkı zamanlarda bu problemin həllinə əsas görmürəm. Hesab etmirəm ki, bu problemin hazırda həll olunmamasının səbəbi neftin dünya bazarında qiymətinin aşağı olmasıdır. Müxtəlif mənbələrdən buraya vəsait cəlb etmək mümkündür. Biz dəfələrlə təklif etmişik ki, problemlə kreditlər üzrə ayrıca agentlik yaradılsın. Fiziki şəxslərin müflis olması ilə bağlı qanun qəbul olunmalıdır. Bu proses məhkəmə müstəvisində həll edilməlidir. Azərbaycan Mərkəzi Bankı problemlə kreditlərin təsnifatını aparmalıdır. Bu problemin başqa cür həlli yoxdur. Əks halda, problemlə kreditlər Azərbayca-

nın onsuz da pis vəziyyətdə olan bank sistemini çökdürəcək, həm də iqtisadi fəallığı aşağı salacaq. Çünki problemlə kreditlərin əksəriyyəti fəaliyyətdə olan iqtisadi subyektlərə aiddir. Bu, onların fəaliyyətinə və əhalinin iqtisadi aktivliyinə mənfi təsir göstərir. O baxımdan, problemlə kreditlər çox əhəmiyyətli məsələdir və manatın məzənnəsinin sabitliyinin qorunması baxımından da mən bunu önəmli məsələ kimi qiymətləndirirəm".

Neftin qiymətinə gəlincə, Qubad İbadoğlu bildirdi ki, neftin qiymətinin yaxın gələcəkdə necə olacağını proqnozlaşdırmaq o qədər də asan deyil: "Neftin qiyməti təkcə iqtisadi faktorlardan asılı deyil. Hazırda gedən siyasi proseslər, strateji qərarların qəbul olunması onu göstərir ki, qiymətlərin bahalaşmasında əhəmiyyətli dəyişiklik görünür".

Manatın məzənnəsinə gəlincə, iqtisadçı ekspert manatın uzun müddət bu məzənnədə qalacağını və bir müddət sonra ucuzlaşacağını vurğuladı. **Q Nərgiz LİFTİYEVA**

ABŞ-la Azərbaycanın ticarət əlaqələri kəskin azalıb

Ekspert bunun səbəbinin Amerikanın özündə neft hasilatının artması ilə əlaqəli olduğunu bildirir

Azərbaycanın xarici ölkələrə ixrac xəritəsi açıqlanıb. Məlum olub ki, bu ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycanın MDB ölkələrinə ixracı 2016-cı ilin ilk iki ayı ilə müqayisədə 7,1 faiz artıb. Novator.az ayrı-ayrı ölkələr üzrə göstəricilərə də nəzər salıb. Rəsmi hesabatla görə, Ukraynaya ixrac 25,94 faiz, Qazaxıstana ixrac 24,94 faiz, Rusiyaya ixrac 61,65 faiz, Özbəkistana ixrac 305,3 faiz çoxalıb.

Bəzi ölkələrə ixracda isə düşmə var. Türkmənistanı ixrac 88,96 faiz, Tacikistanı ixrac 51,24 faiz, Moldovaya ixrac 73,87 faiz, Belarusa ixrac 12,39 faiz azalıb. Avropa İttifaqı ölkələrinə ixracda 22,29 faiz artım qeydə alınıb. Belçikaya ixrac 600,3 faiz, Danimarkaya ixrac 15,78 dəfə, Estoniyaya ixrac 24,68 faiz, Finlandiyaya ixrac 37,77 faiz, İspaniyaya ixrac 1437 dəfə, İtaliyaya ixrac 54,97 faiz, Yunanıstana ixrac 171,08 dəfə artıb. Bəzi ölkələr üzrə isə azalma var. Məsələn, Fransaya ixrac 2016-cı ilin ilk iki ayı ilə müqayisədə 42,14 faiz düşüb. Digər ölkələrə ixracda 67,98 faiz artım olub. Qonşu Gürcüstana ixrac ötən ilin ilk iki ayına nisbətə 31,63 faiz çoxalıb. Avstraliyaya ixrac 446,08 faiz artıb. Çinə ixracın 18,78 dəfə, Hindistana ixracın 161,47 dəfə artdığı bildirilir.

ABŞ üzrə isə kəskin azalma var. Bu ölkəyə ixrac ötən ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə 99,43 faiz azalıb.

Bu statistik göstəriciləri dəyərləndirən iqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli bildirdi ki, əsas artım Rusiyaya yönəlmiş ixracdadır: "Ötən ildən başlayaraq bizim kənd təsərrüfatı məhsullarımızın ixracında ciddi artım oldu. MDB ölkələrinə, əsasən də Rusiyaya ixrac artdı. Rəsmi rəqəmlər də bunu sübut edir. Bunun əsas səbəbi isə həm kənd təsərrüfatında istehsalın artırılması yönündə görülən bəzi işlər oldu. Ancaq əsas təsiredici amillərdən biri Türkiyə-Rusiyə gərginləşməsi oldu ki, Türkiyə kənd təsərrüfatı məhsullarının bir qismi Azərbaycan üzərindən bizim məhsulumuz kimi Rusiyaya ixrac olundu. Bu barədə hər

iki ölkənin mətbuatı da geniş yazılar dərc elədi. Əsasən də tərəvəzçilikdə Azərbaycan üzərindən Rusiyaya yerli məmi ixrac olunan məhsulların həcmi artdı. Bu da təbii ki, bizim iqtisadi göstəricilərimizə, ixracatla bağlı statistikaya müsbət təsir göstərdi. Halbuki burada gəlirliyin artmasından söhbət getmir. Biz burada ancaq bir keçid ölkəsi rolunu oynadıq".

Iqtisadçı həmçinin vurğuladı ki, hökumət yerli istehsalçılar üzərində də müəyyən təşviq proqramları həyata keçirdiyi üçün istehsalda da artım müşahidə olundu: "Qazaxıstanla da eyni proses baş verdi. Çünki Qazaxıstana ixracda da ciddi artım var. Qazaxıstanla Rusiya arasında, ümumiyyətlə, gömrük keçid məntəqələri yoxdur. Onlar Belarusla bir yerdə eyni iqtisadi

zənaya daxildir. Ona görə də, kənd təsərrüfatı məhsulları Azərbaycan üzərindən Qazaxıstana, oradan heç bir rüsum ödənilmədən Rusiya ərazisinə ixrac olundu. Xatırlayırınsızsa, Rusiya-Türkiyə arasında gərginliyin artdığı bir dövrdə Azərbaycan-Qazaxıstan sərhəd keçid məntəqəsində çox böyük tıxac yaranmışdı. Maşınlar həftələrlə gözləyirdilər. Bu da həmin prosesin vizual göstəricisi idi".

Azərbaycanın ABŞ-a ixracatının 99,43 faiz azalmasının səbəbinə toxunan Natiq Cəfərli bildirdi ki, bunun səbəbi ABŞ-ın özündə neft hasilatının artmasıdır: "Biz uzun illər idi ki, Amerika neft satırdıq. Son illər ABŞ-ın apardığı siyasət öz daxili istehsalının artırılması istiqamətində oldu. 5 il bundan öncə Amerika günə cəmi 5 milyon barel neft hasil edirdi, bu gün gündəlik hasilat 9, 2 milyon bareldir. Bu da ABŞ-ın xaricdən aldığı xam neftin həcmində azalmasına səbəb olub. Azərbaycan nefti Amerikaya daşınarkən yol xərci daha baha başa gəldiyindən, həm də ABŞ daxili istehsalı artırdığından artıq bizdən neft almır. Amerikanın hazırda neft aldığı əsas ölkələr Kanada və Meksikadır, bu ölkələrlə qonşudurlar, həm yol xərci, həm də lojistik xərclər daha az çıxır. Meksika körfəzində çıxan neft keyfiyyət etibarilə Azərbaycan nefti ilə eyni göstəricilərə malikdir və Azərbaycan neftini əvəz edə bilər. Amerikaya ixracatın azalmasının səbəbi bundan ibarətdir. Çünki bizim Amerikaya başqa ixracatımız yoxdur. Rəsmi rəqəmlər göstərir ki, ixracatımızın 90 faizi neft və neft məhsullarıdır. Bu isə o deməkdir ki, istehsal olunan digər məhsullarımızın ixracat potensialı zəifdir. Rəqəbətlə və keyfiyyətli istehsal olmadığına görə bir çox məhsullarımızı xaricə göndərə bilmirik".

Q Nərgiz LİFTİYEVA

Çinlilər Parisi dağıdır

Çinli mühacirin öldürülməsindən hiddətlənən soydaşları yanğınlara törədir

Fransanın paytaxtı Parisdə Çinli mühacir Shaoyo Liunun polis tərəfindən öldürülməsi bu şəhərdə yaşayan çinlilərin etirazlarına səbəb olub. Çinlilər hadisənin meydanı gəldiyi ərazidə toplaşaraq etiraz aksiyası keçiriblər. Çinli immiqrantların toplaşdığı Parisin 19 bölgəsində polis zorakılığına etiraz edən 150 nəfərlik qrup yollarda barrikadalar quraraq təhlükəsizlik orqanlarının əməkdaşlarına müqavimət göstəriblər. Parisdən gələn xəbərlərə görə, etirazçılar polis şöbəsinə hücum edərək bir avtomobili yandırdılar. Polisin sərbəst şəkildə müdaxilə etdiyi aksiyada çoxlu sayda etirazçının xəsarət aldığı bildirilir.

Paris polisi bazar ertəsi gecə saatlarında başlayan bu aksiyada 35 nəfəri göz altına alıb.

Bu hadisə ilə əlaqədar Fransanın Pekindəki səfirindən izahat istəyən Çin hökuməti vətəndaşlarının təhlükəsizliyi ilə yaxından maraqlandığını bəyan edib: "Fransadakı səfirimizlə birlikdə hadisənin gedişatını təqib etməyə davam edəcəyik. Fransadakı Çin vətəndaşlarının və təşkilatlarımızın qanuni hüquq və mənafehlərinin qorunması üzərində həssaslıqla çalışırıq. Ümid edirik ki, Fransadakı Çin vətəndaşları da tələblərini məqbul və qanuni yollarla ifadə edərlər".

Fransa rəsmiləri isə bildirir ki, bazar günü polisin əməliyyat keçirdiyi zaman heyatını itirən şəxs bıçaqla təhlükəsizlik qüvvələrinə hücum edib. Ancaq mərhumun ailəsi polisin ifadəsinə təkbiz edib. Bildiriblər ki, Shaoyo Liu polisin əməliyyat keçirdiyi əsnada evdə balıq təmizləyirmiş və o səbəbdən onları qarşılaşmağa əlinə bıçaqla çıxıb. Onun polisə müqavimət göstərmək və ya hücum etmək niyyəti olmayıb.

Fransa Xarici İşlər Nazirliyi də açıqlama verərək, Çin köçkünlü vətəndaşların təhlükəsizliyinin qorunmasına çalışdıklarını bildirib.

Nazirlikdən yayılan açıqlamada bildirilir ki, Çinli mühacir Shaoyo Liunun öldürülməsindən sonra başlanan cinayət araşdırması davam edir.

Qeyd edək ki, narazılıq hələ də səngiməyib. Qeyri-rəsmi statistikaya görə, Fransada Çin mənşəli əhalinin 600 mindən çox olduğu təxmin edilir.

Q Nərgiz LİFTİYEVA

Avropada arvad döymək...

Samir SARI

Jurnalist hər yerdə və hər zaman jurnalistdir, Alyaskaya getsə də, Yeni Zelandiyaya varsa da, gecə saat 2-də də, səhər saat 6-da da. Bir az həkimlər də elədir. Əsl həkim ehtiyac olanda gəmidə də həkimlik edəcək, təyyarədə də, çölün düzündə də - həm də günün istənilən saatında.

Bu baxımdan qəssabların işi yaxşıdır, getdikləri yerlərdə qəssablıq etmək zorunda deyillər. Heç polisler də hansısa xarici ölkədə olanda ictimai asayışı qorumaq fikrinə düşmürlər, mülki libasda asudə gəzib dolaşırlar.

Jurnalistin asudə gəzib dolaşması isə praktiki olaraq, mümkün deyil. Gözü informasiya axtaracaq, gördüklerini analiz edəcək, nəyin yazıya gəldiyini, hansı detalın ictimaiyyət üçün maraqlı olduğunu beyninin süzgəcindən keçirəcək və o, əsl jurnalistdirsə, ilk fürsətdə bunları yazacaq.

Keçmiş əməkdaşımız Almaniya mühacirlər üçün təşkil edilmiş kampda gördüklerini, təəssüratlarını yazıb. Düzdür, o bunu məqalə şəklində yazıb qəzetə və ya sayta göndərməyib, amma elə məqalə boyda status yazıb və sosial şəbəkədə paylaşılıb.

Maraqlı təəssüratlardır. Hərçənd o qeydlərin içində bir az feminizm, daha dəqiqi, "kişi düşmənciliyi" deyilən bir şey də var, amma gerçəklik budur ki, xanım gördüklerini yazıb.

Qeydlərin əsas məzmunu ondan ibarətdir ki, buradan bası-basa Almaniya gedən, guya öncül Avropaya inteqrasiya olunmaq istəyən bizim kişilər başqa millətlərin nümayəndələrinin gözü qarşısında basıb arvadlarını döyürlər, səslərini başlarına atıb qışqırırlar, hamı dil kurslarına getdiyi vaxt bunlar bir küncdə dayanıb qeybətəşirlər, ya da futbol oynayırlar.

Uzun sözlün kəsəsi, adamlar özlərini Yasamalın, Keşlənin, Papaninin, Montinin dar-düdü, yastı-yapalaq məhəllələrində necə aparırlarsa, gedib Avropanın göbəyində də elə aparırlar və bu durum jurnalistin təəssüfünə, eləcə də hid-dətinə səbəb olur.

O gün başqa bir jurnalist də Almaniya başqa qaçqın düşərgəsindən yazmışdı. İntəhası, onun qeydləri milli mənafe baxımından bir qədər ürəkəçən idi. Qardaş yazırdı ki, bu şəhərdəki gürcülər oğurluqda, ermənilər isə fırıl-daçılıqda ad çıxarıblar. Onun yazdığına görə, hələlik bizimkilər ad çıxarmağa macal tapmayıblar. Amma təbii ki, belə getməz, qoy bizimkilər bir az özlərinə yer eləsinlər, almanlara 10 il işlədilmiş "Mercedes"i təzə adıyla satmasalar, nə deyirsiz, deyin. Ticarət də bizim işimiz.

Bu heç. Bunlar olacaq. Yaşayış uğrunda mübarizədir, neyləmək olar. Məcburuq dünyaya ayaqlaşsaq, Avropaya inteqrasiya olunaq. Zarafat deyil, 1 milyon qaçqın-köçkünümüz var, torpağımızın da 20 faizi işğal olunub.

Amma burdan bası-basa gedib Avropada arvad-uşaq döymək nədir, a kişi? Bunu öz ölkəndə döyə bilmirdin ki? Yox, burdakı eşşəkliyi gedib Avropada da edəcəksənsə, nə işin var orda, gerek millətin adını batırsan?

Bunlar, əlbəttə ki, ritorik suallardır, xüsusi cavaba ehtiyacı yoxdur. Hamımız da bu cavabların nədən ibarət olduğunu bilirik.

Bizimkilərin bu işi iranlıların, ərəblərin Avropanın meqapolislərinə yerləşdikdən sonra qızlarına zorla hicab geydirmələri kimi bir şeydir. Yeni qaynayıb-qarıymalı olduğu cəmiyyətdə özü üçün ayrıcalıq, təcridolunma təşkil edəcəksənsə, atıla-atıla ora getməyin mənası yoxdur, eyni şərait öz ölkəndə də var.

Əksinə, öz ölkəndə sərbəstcə döyə biləcəyin arvadı Avropada ürkədən tikan çıxacaq şəkildə döyə bilməzsən. Bunun üstü açılarda adamın başına oyun açırlar. Hətta elə azərbaycanlı olub ki, qanmazlıq edərək yeniyetmə övladına əl qaldırıb, aidiyyəti qurumlardan tökülüşüb gəliblər, övladı ailədən alıblar. Kişi "uşaq mənimdir əgər, döyərəm, özüm bilərəm" ritorikasına başlamaq, demaqqoqluq etmək istəyib, amma məmurlar ona təpiniyərlər, deyiblər, elə eləmə, səni bu ölkədən deportasiya etdirək. O da susub oturub yerində.

Bu baxımdan, uzaq-uzaq ellərdə adımızı, ünvanımızı tanıdan həmvətənlər gerek bir az ağıllı olsunlar ki, almanlar "bu vəhşilər hardan gəlib" deməsinlər.

Bir də burdan daşlanıb o uzaq ellərə getməzdən öncə fikirləşmək lazımdır ki, Avropaya getməklə avropalı ola biləcəklərim. Ola bilməyəcəksənsə, əbəs yerə zəhmət və xərc çəkib getmə. Gedirsənsə, zəhmət və əziyyət çəkib avropalı ol, dil öyrən, cəmiyyətə qarış. Qoy bir gün də övladının haqqında "Azərbaycan əsilli deputat nazir təyin edildi" xəbəri çıxsın. Yoxsa "filankəsi arvad-uşağını döydüyü üçün ölkədən deportasiya ediblər" xəbəri ilə qürur duymaq mümkün deyil.

Mühacirlər dünya mətbuatı kimi Azərbaycan mətbuatının da ən çox maraqlandığı mövzulardandır. Son bir neçə ildə Avropanı başına götürən bu problem bir çox rəqəmlərdən işıqlandırılıb. "Yeni Müsavat" dəfələrlə avropalı mühacirlər barədə yazı seriyaları hazırlayıb. Yunanistanın düşərgələri, Macarıstandakı düşərgələr, eləcə də Avropada, Amerikadakı azərbaycanlı mühacirlər bizim yazılarımızın mövzusu, qəhrəmanı olub.

Amma mühacirət prosesini addım-addım izləmək imkanımız olmayıb. Necə deyirlər, mühacirin düşərgəyə düşdüyü gündən etibarən anbaan yaşadıkları hər zaman maraqlı olub media üçün. Qəzetimizin keçmiş əməkdaşı Rəy Rəfiyeva hazırda Almaniya mühacir düşərgələrindən birində qalır. Rəy artıq bir neçə dəfə düşərgə, ordakı şərait barədə sosial şəbəkədəki statuslarında yazıb. Almaniya olduğu bir ay ərzində onda belə təəssürat yaranıb ki, ölkədən kənara da elə ən pislər çıxı biliblər: "Necə? Deyəcəm bir-bir...Kampda səhər tezdən, 7-də hər kəs yeməxanaya çay, yemək götürmək üçün gedir. Hər gün 8-ə işləmiş həyətə düşəndə iki kişinin tində durub söhbətəşdiyini görürəm, gəlib-gedən insanlara baxıb qeybətəşirlər, ikisi də azərbaycanlıdır, səhərin gözü açılmamış kimdənsə danışırlar..."

Yeni gəldiyim düşərgədə ilk gün axşam 10-dan sonra qışqırıq eşitdim, qonşuda dava idi. Kişi harasa yumruğunu, silləsinə vurur və bizim dilimizdə qışqırırdı: "Əlini aşağı sal!" Otaqda uşaqlar qorxdu, əynimi geyinib qapını açıb səsimi yüksəlttdim ki, "bura Azərbaycan deyil, bu, nə hərəkətdir?" Səs kəsildi, dəhlizdəki uşaqlardan nə baş verdiyini soruşdum, dedi ki, qonşu hər gün arvadını və uşaqlarını döyür...

Sonuncu çərşənbədə gecə 11 radələrində pəncərəni açdım ki, şəhərə baxım. Kimsə azərbaycanca qışqıra-qışqıra söyürdü, əyilib baxdım, bir kişi kampın həyətində bəlkə də bildiyi bütün söyüşləri bağıraraq telefonla kimsə "çatdırırdı", iki nəfər də kənarda dayanıb baxırdı...

Burada sosial fond var, növbəyə durub müavinət almağa. Getdiyim gün növbədəkilərin çoxu azərbaycanlı idi, biri qapını açıq saxlaya bilmədi, qadını durub etmək istəyəndə qışqırdı: "Sən otur yerində, sən sus, sən edə bilməzsən, səndən əvvəl neçə dəfə mən etmişəm də bunu, məndən çox bilirəm, dedim otur yerində" və sair. Digər millətlərdən olanlar

R.Rəfiyeva əslində bir statusla bəlkə də bir sənədli filmin süjetini təqdim edib bizə. Amma özü ilə söhbətə də bizi maraqlandıran bəzi detallara da aydınlıq gətirdi. Məsələn, bildirdi ki, qaldığı düşərgədə dil bilməyəndə baş çıxarmaq çətindir. Onun

kim lazım olanları göndərirlər həkimə. Sonra geri - ölkəsinə göndərirlər. Təxminən belə. Burada rastlaşdığımız işçilər gülürüz, mehribandılar. Heç bir qorxulu hal yoxdur. Yəni qorxmağa gərək yox. Əvvəl bir neçə gün otağın açarını vermirlər. İlk

"Düşərgədə azərbaycanlı ata uşağını elə vurdu ki, hətta afrikalılar da ona heyretlə baxırdılar..."

Azərbaycandan gedən jurnalist Almaniya qaçqın düşərgəsində gördüklərindən danışır

gün qorxumdan yatmamışdım. Böyük oğlum Şakir də gerçə yarısına qədər yatmadı. Sonra o qorxu da ötdü. Burada bir qızla tanış olmuşdum. İranda yaşayan Azərbaycan türkü idi. İsveçrə onu ölkəsinə göndərmək istəmişdi. O, pulsuz və bileti də olmadan qatara minib Almaniya qaçmışdı. Ölkəsinə qayıtmaq istəmir. Risk etməmişdi. Sənədləri də qalıb o biri ölkənin düşərgəsində. Deyir ki, İsveçrədəki düşərgə yaxşı deyildi, meşənin içində idi".

Müsahibimiz dedi ki, bu, onun qaldığı ikinci düşərgədir. Məskunlaşdığı birinci düşərgədə azərbaycanlılar onu tanıyırmışlar: "Amma mən onları tanıyırdım. Daha çox özləri barədə danışırdılar ki, ölkədən niyə gəliblər, nə səbəbdən burdadılar. Burda neqativ hallar görməmişəm. Rastlaşdığım hallar azərbaycanlılarla bağlı idi. Birini statusda yazmışdım. Məsələn, intervüyə getmək üçün otaqda növbədə gözləyirdik. 3 yaşlı uşaq otaqda qaçıb yıxıldığı üçün atası onu vurdu, sonra da götürüb stula çırpıdı, bağırırdı. Hətta afrikalılar da ona maraqla baxırdı".

Rəy danışır ki, burada suriyalılar tək-tük, Efiopiyadan, Afrikadan olanlar isə çoxdur: "Onlar da bizimkilerdən daha azdır. Qaldığımız iki düşərgədə azərbaycanlılar çoxdur. Azca iraqılı, afrikalı, tək-tük suriyalı, bir neçə nəfər isə belarusdur".

R.Rəfiyeva dedi ki, azərbaycanlıların çoxu siyasi statusla gəldiyini deyir. Amma həkimə gələnlər də var: "Gələnlərin hamısını əvvəl kampa gətirirlər. Sonra araşdırırlar ki, nə istəyir. Hə-

sözlərinə görə, düşərgədən çıxmaq, gəzmək, daha sonra qayıtmaq mümkündür: "Bura türmə kimi deyil ki. Çarpayı, şəkaf demirdən idi. İstənilən vaxt giriş-çixış sərbəstdir. Yeni gələnlərə uzaq şəhərlərə gedəndə icazə almaq lazımdır. Düşərgə şəhərdən bir az uzaqdır. Ona görə də dükanlar bir az uzaqdadır. Çətinlik budur. Əsas çətinlik dil bilmirsən və sənə məktub gəlir. Oxumalısan ki, nə yazılıb. Yeməkləri isə normaldır. Boldur. Artıq qalır. Hətta evə gətirdiyimiz yeməklərin də hamısı yeyilmir. Sadəcə, biz az dadı fərqlidir. Əvvəl balaca oğlum yeyə bilmirdi. İndi öyrəşib. Menü makaronla kottlet, yanında isə tərəvəz var. Bəzən isə püre ilə Kiyev kottleti verilir. Evə gətirməyə konservlər, meyvə, meyvə suyu, pendir verirlər".

R.Rəfiyeva dedi ki, azərbaycanlıların çoxu siyasi statusla gəldiyini deyir. Amma həkimə gələnlər də var: "Gələnlərin hamısını əvvəl kampa gətirirlər. Sonra araşdırırlar ki, nə istəyir. Hə-

Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin üzvü, deputat Tahir Süleymanovun Şabrandakı dəbdəbəli imarətinə oğru girməsi haqda xəbərlər maraqlı bir sualı aktuallaşdırıb. Əgər vətəndaş evinə girmiş oğrunu öldürsə, ona ağır xəsarət yetirsə, buna görə cinayət məsuliyyəti daşıyır?

Bu sualla keçmiş polis rəisi, Elmi-Praktik Hüquq Mərkəzinin rəhbəri Mahmud Hacıyev və müraciət etdik. Mahmud Hacıyev bildirdi ki, dünyanın son 50-100 illik tarixinə və məhkəmə psixoloqları, kriminalistlərin yazdıqlarına baxdıqda, hədəf bir məsələnin üzərində cəmləşir: "Onlar yazırlar ki, hansı ölkədə sosial-iqtisadi durum ağırlaşırsa, işsizlik, narkomaniya artırsa, birinci növbədə tamah motivi ilə olan cinayətlərin sayı da artır. Tamah motivi ilə olan cinayətlər isə oğurluq, quldurluq, soyğunçuluq və nəticədə adam öldürməkdir. Yeni polis gücləndirilmiş rejimlə işləsə də, bunlar baş verir. Cinayət qanunvericiliyində bu halla əlaqəli 2 maddə var - zəruri müdafiə həddini aşma və son zərurət. Zəruri müdafiə həddini aşmaq kiməsə bədən xəsarəti yetirilirsə, öldürülürsə və yaxud son zərurət həddində kiməsə bədən xəsarəti yetirilirsə, həmin şəxs dünyasını dəyişirsə, hər 2 halda vətəndaşa qarşı təhlükə real olmalıdır. Vətəndaşa qarşı elə bir təhlükə yaranmalıdır ki, onun qarşısındakı şəxsə vurduğu ziyan ölümlə nəticələnən xəsarətə bərabər olsun.

"Qanunvericilik belə bir halda evinə oğru girmiş şəxsin ruhi-həyəcan vəziyyətini nəzərə almır? Gecəyarısı evindəki səsə yuxudan ayılan şəxs qarşısında maskalı, əlində silah qisminə gəzdirdiyi əşya olan birinə qarşı addım atarkən adekvat halda düşüncə bilərmi" sualına onun cavabı belə oldu: "Bu hal affekt durumunda törədilən olay kimi qiymətləndirilir. İstintaq və məhkəmə orqanları buna müvafiq qiymət verməlidirlər. Şəxsin affekt vəziyyətində olub-olmadığını müəyyən etməlidirlər. Şəxs gecə vaxtı yuxudan oyanıbsa, evində maskalı şəxs görürsə, əlində küt alət varsa, düşüncə bilər ki, maskalı onu öldürməyə bilər, bu hal affekt vəziyyətdir. Şəxs patoloji affekt və ya fizioloji affekt durumunda ola və qətl törədə bilər. Hər 2 halda istintaq və məhkəmə orqanları araşdırır ki, həmin vəziyyətdə şəxsin patoloji affekt və ya fizioloji affekt durumu yaranıb? Yarana bilərmi? Cavab müsbətdirsə, bu, artıq affekt vəziyyətində kiməsə xəsarət yetirmək, öldürməkdir.

Zəruri müdafiə həddini aşmaq adam öldürmək və ya son zərurət kimi adam öldürmək ayrı-ayrı maddələrin təsiri altına düşür. Məhkəmə və istintaq orqanları belə hallarda çox diqqətlə araşdırma aparmalı, uyğun qiymət verməlidirlər".

M.Hacıyev bildirdi ki, "yaxşı" oğrular bir yeri obyekt kimi seçirlərsə, əvvəlcə obyekt sahibinin imkanlarını, oğurladığı obyektə giriş və çıxış imkanlarını, bir çox amilləri diqqətlə öyrənir: "Oğru bir evə girirsə, artıq risk edir. Ona görə də "yaxşı" oğrular evə girməzdən əvvəl müəyyən edirlər ki, evə risk edib girməyə dəyərmir? Ev sahibi, onun gəlirləri haqda informasiya toplayırlar. Evə risk edib gircəksə, oradan 1000-2000 min manat aparacaqsız, belə bir riskə çox vaxt getməzlər. Yetim-yesirin evinə girməkdən çox vaxt çəkinirlər. "Yaxşı" oğrular çalışırlar ki, obyektə orada heç kim olmadığı bir

Evimizə girən oğrunu öldürə bilərikmi...

Mahmud Hacıyev: "Affekt halında, zəruri müdafiə həddini aşmadan qətl, cinayət törədilməsi çox incə məsələdir - bu, diqqətlə araşdırılmalıdır"

vaxtda girsinlər. Deputat Tahir Süleymanovun evinə oğru girməsi xəbəri bu baxımdan təcübülməlidir. Tahir Süleymanov kasib adam deyil ki".

M.Hacıyev bəzi şəxslərin evinə oğru girdiyi halda bunu gizlətməyə çalışmalarının arxasında dayanan məqamlara da toxundu: "Bəzi vətəndaşlar var ki, evlərinə oğru girib pul-paralarını aparsa belə, şikayət etmirlər. Düşünürlər ki, oğurlanan əmlakın onun üçün bir o qədər də dəyəri yoxdur. Sahə inspektoruna, əraziyə nəzarət edən əməliyyat müvəkkilinə müraciət edir. Get-gəl məsələsi vətəndaş

bezdirdir. Ona görə də çox vaxt vətəndaşlar evlərinə oğru girməyə belə bu haqda müvafiq orqanlara şikayət verməkdən çəkinirlər. Belə hallar az deyil. Amma bu düzgün yanaşma deyil. Cəmiyyətimizdə hüquqi maarifləndirmə çox zəifdir. İnsanlar evlərindən az və ya çox mal aparılmasına əhəmiyyət vermirlər. Bununla da növbəti oğurluqlara yol açmırlar. Oğru görür ki, kiminsə evinə girib, onun pul-parasını aparıb, amma hüquq-mühafizə orqanları onu axtarmır. Buna görə də növbəti cinayətə gedir. Ona görə də vətəndaş az

və ya çox pul-parasının, qızıl-zinət əşyalarının oğurlanmasına baxmayaraq şikayət etməli, oğrunun cəzaya çatdırılmasına nail olmalıdır. Oğru psixologiyası belədir ki, polis onu axtarmırsa, növbəti oğurluğa gedir".

M.Hacıyev Azərbaycan məhkəmələrində affekt durumunda törədilən qətlərlə bağlı məhkəmə praktikası haqda bunları dedi: "Affekt halında qətl törədilməsi çox incə məsələdir - bu, diqqətlə araşdırılmalıdır. İbtidai istintaq zamanı istintaqçı hərəfəli araşdırma aparmalı, ittiham aktını tərtib edəndə isə durumu çox gözəl təsvir etməlidir ki, sonradan məhkəmə istintaq zamanı əmələ düzgün qiymət versin. Hakim təqsirləndirilən şəxsin - yeni evinə girmiş oğrunu öldürmüş ev sahibinin affekt durumunda olub-olmamasını ittiham aktında yazılanlardan müəyyən edə bilməlidir. Sovetlər birliyi dönməndə belə hallar baş verəndə məsələ çox diqqətlə araşdırılırdı. Məhkəmə-istintaq təcrübəsində belə işlər çox olmurdu. Amma bununla belə, yenə də səhvlər də olur-

du. Bu gün də belə səhvlərin olması istisna deyil. Peşəkar müstəntiqlər, peşəkar olmayan müstəntiqlər də, savadlı və ya savadsız hakimlər də var".

M.Hacıyev evinə girmiş oğrunu yaralamış və dünyadan köçməsinə səbəb olan xəsarət yetirmiş şəxsə cəza təyini məsələsinə də toxundu: "Belə hallar məhkəmədə araşdırılarkən, cəza təyini zamanı adətən aşağı hədd seçilir. Qəsdən adam öldürməyə görə 7 ildən 15 ilə qədər azadlıqdan məhrum etmə və ya ömürlük həbs cəza ilə cəzalandırılır. Azərbaycan qanunvericiliyi ilə hakimlərə çox böyük səlahiyyətlər verilir. Hakim özünün hüquq düşüncəsinə uyğun olaraq cəza təyin edə bilər. Hakim sərbəst hüquqi fikrinə də əhəmiyyət verilir. Sabah prokuror protest verə bilər ki, niyə filan işdə cəzanı 9 il deyil, 6 il təyin etdin. Bu halda hakim deyər ki, bunu özünün hüquq düşüncəsinə görə edib. Təəssüf ki, hakimlərimizin əksəriyyəti onlara qanunla verilən səlahiyyətlərdən istifadə etmirlər".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Ömürlük məhkum öləndə harada dəfn edilir...

"Ölüm hökmü ömürlük həbs cəzası ilə əvəzlənəndən sonra dünyasını dəyişənlərin nəşi yaxınlarına təhvil verilir"

Ömürlük həbsə məhkum edilmiş şəxslərin azadlığa çıxmaq şansları həmişə olub və var. Amnistiya aktı, əfv sərəncamı ilə ömürlük cəzanın müddətli cəza ilə əvəzlənməsi və şəxsin bir müddət sonra azadlığa buraxılması mümkün yollardandır. Sonuncu əfv sərəncamına əsasən 2006-cı ildə ömürlük həbsə məhkum edilmiş Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Cinayət-Axtarış Baş İdarəsinin rəisi, general Zakir Nəsirovun cəzası müddətli cəza ilə əvəzləndi. Ömürlükdə olan şəxs üçün arzuolunmaz bir yol da var. Bu da məhkumun cansız bədəninin ömrünün bir hissəsini keçirdiyi dəmir-beton divarlı soyuq zindandan çıxarılmasıdır.

Z.Nəsirovun təqsirləndirildiyi iş üzrə əsas fiqurant Hacı Məmmədovdur və o, bu gün də ömürlük həbsdədir. Düzdür, onu qanunda nəzərdə tutulduğu kimi Qobustan Qapalı Həbsxanasında 1 gün də saxlamayıblar. Həbs edildiyi gündən - 2005-ci il martın 10-dan

2016-cı ilin aprelinə qədər onu MTN-in istintaq təcridxanasında saxlayıblar. H.Məmmədov bunu özünün Eldar Mahmudovun girovluğunda saxlanması kimi qiymətləndirdiyini açıqlayıb. Hazırda onu Penitensiar Xidmətin Binə qəsəbəsindəki İxtisaslaşdırılmış Müalicə Mü-

Məmməd Zeynalov

əsisəsində saxlayırlar. Onun sağlq durumunun stabil olduğu bildirilir. Əgər Hacı Məmmədovun, ümumiyyətlə,

ömürlük məhkumun sağlq durumunda qəfil kəskinləşmə baş versə, o, dünyadan köçsə, necə və harada dəfn olunur?

Onun nəşi yaxınlarına verilirmi?

Azərbaycan qanunvericiliyi belə vəziyyətdə hansı şərtləri diqqət edir?

Penitensiar Xidmətin sabiq rəisi Məmməd Zeynalov durumu "Yeni Müsavat"a şərh edərək bildirdi ki, sovetlər birliyi dönməndə ömürlük həbs cəzası olmayıb: "Sovetlər birliyi dağılandıqdan sonra da, 1998-ci ilə qədər ömürlük həbs cəzası yox idi. Bu cəzanın əvəzinə güllələnmə verildirdi. Güllələnmə şəxslərin cəsədini isə yaxınlarına vermirdilər. Müstəqillik dövründə güllələnmə hökmü icra olunandan sonra da bu haqda güllələnmə şəxsin yaxınlarına məlumat verilmirdi. Sovet vaxtı isə qəzetdə elan verildirdi ki, güllələnmə hökmü yerinə yetirilib. Güllələnmə hökmü altında yatan şəxsləri Bayıl həbsxanasında saxlayırdılar. Hökm icra edildəndən sonra şəxsin yaxınları Bayıl həbsxanasına gəlib məlumat istəyəndə onları Ali Məhkəməyə yönləndirdilər. Ali Məhkəmədən də Bayıl həbsxanasına. Kiməsə hökmün icrası haqda məlumatı birbaşa verən olmurdu".

M.Zeynalov deyir ki, güllələnmə hökmü icra edildəndən

sonra cəsədi həbsxananın xüsusi maşını ilə Umbakı yaxınlığındakı yerə aparıb orada dəfn edirdilər: "1998-ci ildə ölüm hökmü ömürlük həbs cəzası ilə əvəzləndi. Bundan sonra dünyasını dəyişənlərin nəşlərini yaxınlarına təhvil verməyə başladılar".

Sabiq xidmət rəisi deyir ki, qaydalara görə ömürlük həbsdə olan şəxs dünyasını dəyişirsə, məhkəmə tibb ekspertizası təyin olunur. Ekspertlər ölümün səbəbini müəyyən edirlər və meyit sahiblərinə təhvil verilir.

Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, hazırda Azərbaycanda 200-dən çox ömürlük məhbus var. Məhbuslar arasında 25 ildir cəza çəkənlər, hətta yaşı 70-i keçənlər də var. Məhbuslardan ən yaşlısı 82 yaşında dünyasını dəyişib. Qeyd edək ki, 1998-ci ilin fevralından Azərbaycanda ölüm hökmü ləğv olunub. 2000-ci ildə qəbul edilən Cinayət Məcəlləsində güllələnmə ömürlük həbs cəzası ilə əvəzlənib. Bundan sonra Milli Məclisin qərarı ilə əvvəllər güllələnməyə məhkum olunanların hamısının cəzası avtomatik şəkildə ömürlük həbsə dəyişdirilib.

□ E.HÜSEYNOV

Bakıda avtomat satmaq istəyən şəxs tutuldu

Silah-sursat satmaq istəyən Yardımlı sakini saxlan

Paytaxtda Nizami Rayon Polis İdarəsi Cinayət Axtarış Şöbəsinə Yardımlı rayon sakini Cəlal Vəliyevin odlu silah-sursat satmaq istəməsi barədə əməliyyat məlumatı daxil olub.

ARB TV xəbər verir ki, Cəlal Vəliyev odlu silah-sursatın ona aid olduğunu, ondan bir neçə ildir ki, Yardımlı rayonunda yaşadığı evin həyətini sahəsində gizlətdiyini, hətta avtomatdan dədəd nömrəsi silinmiş tapança, 1 ədəd "Kalaşnikov" etiraf edib.

Faktla bağlı cinayət işi başlanılıb, zəruri istintaq hərəkətləri, eləcə də əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

İZRAİL ƏNƏNƏSİ ƏSASINDA ÖZƏL TİBBİ SAHƏDƏ 20 İLLİK TƏCRÜBƏ!
Xəstəlikdən əzab çəkən insanlara Əsasən Kişilərə! Diqqət!!! Axırıncı Şans!!!
 Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmayıbsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenomasi. Prostatitlər;
- * Cinsi zəiflikdən impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və spermada qan;
- * Spermanın azalması, itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi, balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) yaşa görə balaca olması;
- * Ailədə olan hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq;
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları;
- * Baş-boyunda, onurğa-qılçaqlarda, qollar-ayaqlarda, qasıq-xayalarda ağrılar;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yaddaşın azalması və digər qərribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə,

d-r Vaiz Səmədova zəng etmək olar.

Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

Azərbaycanlı məhkum azadlığa çıxma bilmədiyi üçün vətəndaşlıqdan imtina edir

Ali Məhkəmədə hakim Gülzər Rzayevanın sədrliyi ilə məhkum Neman Eminovun cəzadan vaxtıdan əvvəl buraxılması ilə bağlı şikayətinə baxılıb. Məhkəmə məhkumun cəzasının üçdə birini çəkməsini nəzərə almayıb və onun məntəqə tipli cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürülməsi ilə bağlı xahişini rədd edib.

N.Eminov məhkəmənin çıxardığı qərarla razılaşmır. Deyir ki, o, Eldar Mahmudova arxalanan məmurular tərəfindən həbs edildiyindən Ali Məhkəmə barəsində ədalətsiz qərar verib: "Məni şərhləyib həbsə atdılar. Bunu doğrulduğum Goranboyun Qızılhacılı kəndində bilməyən yoxdur. İbtidai istintaq araşdırılmasında, məhkəmədə mənə qarşı prokurorluq əməkdaşı, Goranboy Rayon Polis Şöbəsinin istintaq bölməsinin baş müstəntiqi, Goranboy Rayon Məhkəməsinin hakimi haqsızlıq, ədalətsizlik etdilər, mənə aldadan, mənə "saxta sənəd, arayış" verən bir qrup vəzifəli şəxslərin verdikləri rüşvətə görə mənim 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilməyimə nail oldular. Rayon təhsil şöbəsinin müdiri İlham Hüseynovun sifarişli ilə həbs edilmişəm. Onun oğlu, Goranboyun Zeyvə kənd sakini Ramin Hüseynov ləğv edilmiş MTN-in əməkdaşı, Eldar Mahmudov və Akif Çovdarovun kadridir. İlham Hüseynov Eldar Mahmudova, Akif Çovdarova arxalanıb mənə hədə-qorxu gəlirdi, istəyinə nail oldu, günahsız olsam da həbs etdirdi. Ali Məhkəmədə də bunu bilirilər. Necə olur, xalq artistinin ailəsini qırarı açıb buraxdılar, mənim işə günahsız ola-ola məntəqə tipli cəzaçəkmə müəssisəsinə köçürülməyimin belə qarşısı alınır. Mən Azərbaycan vətəndaşlığından imtina edirəm. Qanunların pulsuz, rüşvətsiz, daydaysız işlədiyi bir ölkəyə verilməyimi istəyirəm".

Qeyd edək ki, N.Eminov 2013-cü ildə 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Sabirabadda ər arvadından şübhələndiyi üçün 7 yaşlı oğlunu çəkiclə öldürüb...

Sabirabadda atanın 7 yaşlı oğlunu çəkiclə amansızlıqla öldürməsinin bəzi təfərrüatları məlum olub. APA-nın məlumatına görə, yenicə məhkumluqdan qayıdan R.Məmmədov həyat yoldaşına uşağın atasının başqa adam olduğunu iddia edib.

Aralarında mübahisə yaranıb. Rəyət həyat yoldaşını öldürmək istəmə də o, ərinin əlindən qurtularaq qaça bilib.

Vadının qisasını oğlundan almaq istəyən ər onu fəaliyyətdə olmayan köhnə kənd yeməxanasına aparıb və yeməxananın zirzəmisində uşağın başına 6 çəkil zərbəsi vuraraq amansızlıqla qətlə yetirib.

Rəyət Məmmədov və həyat yoldaşı polis tərəfindən saxlanılıb.

Faktla bağlı araşdırmalar davam etdirilir.

Müəllimə arvadını taxta parçasıyla öldürdü

Lənkəran rayonunun Səpnəkəran kəndində qətl hadisəsi baş verib. ARB TV xəbər verir ki, kənd orta məktəbinin müəllimi, 48 yaşlı Maygül Əliyeva taxta parçası ilə baş nahiyəsindən aldığı zərbə ilə öldürülüb.

İlkin məlumatlara görə, qadını həyat yoldaşı Rəfət Əliyev öldürüb. Hadisə yerinə ilk gələn mərhumun oğlu olub. O, anasını ölmüş vəziyyətdə tapıb. Həmin vaxt atasının evdə olmadığını görüb. Atasını ilə əlaqə yaratmağa çalışsa da mümkün olmayıb.

Ailədə tez-tez mübahisələr olduğu deyilir. Rəfət Əliyevin atası Aydın Əliyev bildirib ki, oğlu ruhi-əsəb dispanserində qeydiyyata düşüb. Qadının meyiti müayinə olunması üçün Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin Lənkəran Rayon Şöbəsinə təhvil verilib.

Faktla bağlı Lənkəran Rayon Prokurorluğunda araşdırmalara başlanılıb.

Hitlerin nazirinin silahını qanunsuz ələ keçirən şəxsə 7,6 il həbs cəzası verildi

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində qanunsuz olaraq soyuq silah satmaqda və dələduzluqda təqsirləndirilən Vəli Cəlalovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

APA-nın xəbərinə görə, istehsal olunmuş, Adolf Hitlerin dostu, arxitektor və Almaniyanın silahlanma və hərbi naziri olmuş Albert Şpeyerin adına hazırlanan qoşalüləli, qızıl və gümüşlə bəzədilmiş bir ədəd ov tüfəngini satacağına deyərək, silahı ondan alıb və qaytarmayıb. Zərərçəkmiş isə buna görə polisə şikayət edib.

Bundan başqa, keçirilmiş istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində Vəli Cəlalovdan edən, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Dövlət Ekspert Komissiyasının rəyinə əsasən, 1936-cı ildə Almaniya

istehsal olunmuş, Adolf Hitlerin dostu, arxitektor və Almaniyanın silahlanma və hərbi naziri olmuş Albert Şpeyerin adına hazırlanan qoşalüləli, qızıl və gümüşlə bəzədilmiş bir ədəd ov tüfəngini satacağına deyərək, silahı ondan alıb və qaytarmayıb. Zərərçəkmiş isə buna görə polisə şikayət edib.

Bundan başqa, keçirilmiş istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində Vəli Cəlalovdan edən, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Dövlət Ekspert Komissiyasının rəyinə əsasən, 1936-cı ildə Almaniya

olunan, qızıl və gümüşlə işlənmiş qılınc götürülüb.

V. Cəlalova qarşı Cinayət Məcəlləsinin 228.4 (Qanunsuz olaraq qaz silahını, soyuq silahı, o cümlədən tullayıcı silahı əldə etmə, satma və ya gəzdirmə, milli geyim levazi-

matı hesab olunan ərazilərdə və ya ovçuluq peşəsi ilə bağlı olaraq soyuq silahı gəzdirmə halları istisna olmaqla) və 178.3.2. (dələduzluq külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə) maddələri ilə cinayət işi başlanılıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri ötən ilin iyunundan dalana dirənmiş sülh danışıqlarının yenidən canlanacağına ümid edirlər. Hətta prezidentlərin növbəti görüşünün hər hansı nəticə verib-verməyəcəyindən asılı olmayaraq, belə bir təmasın vacibliyindən danışmağa başlayıblar.

Həmsədrlərin Ermənistan və işğal altındakı bölgəyə son səfəri, hər halda, belə bir ümumi qənaəti yaradır. Bu da anlaşılardır. Çünki "istənilən pis atəşkəs müharibədən yaxşıdır" prinsipindən çıxış edən vasitəçilər danışıqların alternativinin müharibə olduğunun fərqi deyildir - xüsusən də ötən ilki 4 günlük aprel savaşının ildönümü ərəfəsində. Şübhəsiz ki, vasitəçilərin regiona məhz bu günlər səfər etməsi ən əvvəl keçən ilki hərbi insidentin təkrarlanma biləcəyindən dolayı əndişə ilə bağlıdır.

"Fransa öz ərazisində Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşünü təşkil etməyə hazırdır". Bunu fransalı həmsədr Stefan Viskonti Xankəndində deyib. Yüksək səviyyəli görüşün mümkün olub-olmadığı barədə sualın cavabında isə diplomat bildirib ki, şərait yaranarsa, əlbəttə ki, bu, baş verəcək.

Onun sözlərinə görə, rəsmi Paris belə bir görüşün Fransada keçirilməsinə hazırdır. "Ancaq başqa bir yerdə də görüş keçirmək olar, yetər ki, bu görüş məhsuldar olsun" Onun fikrincə, əsas məsələ sabitliyin və atəşkəsin qorunmasıdır. Tənzimlənmə prosesinin hazırkı durumuna gəldikdə, diplomat qeyd edib ki, məxfilik prinsipinə əməl olunaraq detallar açıqlanmır. "Amma bu, o demək deyil ki, heç bir iş görülmür" - fransız həmsədr əlavə edib.

Yada salmaq ki, oxşar fikri az öncə amerikalı həmsədr Riçard Hoqland İrəvanda söyləmişdi. Ancaq bu kimi ümumi bəyanatlar çətin ki, real sülh danışıqlarını irəli aparmaq üçün kifayət ələsin. Guya sülh danışıqlarının gətirdiyi haqda açıqlamalar da yəqin ki, aprel öncəsi Azərbaycanı sakitləşdirmək niyyəti güdür.

Başqa sözlə, atəşkəsi və sabitliyi qorumaq üçün tək cə istək və ya atəşkəsin zəruriliyi haqda bəyanatlar vermək yetərli sayıla bilməz. Gərəkdir ki, sülh yolunda real addımlar atılsın. Bu isə əfsus ki, görünür. Çünki həmsədr dövlətlərin "ikili standart" siyasəti imkan vermir.

Bu da növbəti isti fakt. Musavat.com-un məlumatına görə, vasitəçilər regiona səfər edib guya ədalətli sülh axtarışında ikən, separatçı rejimin ABŞ-dakı "nümayəndəliyi"nin rəhbəri Robert Avatısyan Vaşinqtonda Klemson Universitetinin politologiya fakültəsinin bir qrup tələbəsini və onların elmi rəhbərini qəbul edib, onlara "Qarabağ həqiqətləri"ndən, Dağlıq Qarabağın "tarixindən" mühazirə oxuyub, "Arsaxda dövlət quruculuğu işləri"ndən də danışdı.

Beynəlxalq hüquqa meydan oxuyan bu separatçıyı tutub Azərbaycana təhvil vermək əvəzinə, əgər ABŞ öz ərazisində onun Azərbaycan dövləti əleyhinə sərbəst fəaliyyət göstərməsinə, separatçı rejimin ABŞ-da nümayəndəlik açmasına göz yumursa, Amerikanın hansı ədalətli vasitəçiliyindən söhbət gedə bilər? Əgər Vaşinqton Kırım, Abxaziya separatçılarına qarşı da eyni münasibəti sərgiləseydi, bunu bəlkə də anlamaq olardı. Ancaq əksinə, belə bir "qonaqpərvərlik" lütfü yalnız ermənilərə göstərilir, başqa separatçıların Amerikaya, Qərbə yolu çoxdan bağlıdır.

Bu fonda ABŞ rəsmilərinin Qarabağda daimi sülh haqda bəyanatlarının səmimiyyətinə inanmaq olmur. Eləcə də digər iki həmsədr - Rusiya və Fransanın obyektiv vasitəçiliyindən əfsus ki, danışımağa deyir - onların da ərazilərinin

Qarabağ

Sülh sazişi 3 paytaxtın "ikili standart"

siyasətinin girovluğunda

Həmsədrlər bölgədə ikən, separatçı rejimin ABŞ "nümayəndəliyi"nin rəhbəri də Vaşinqtonda görüşlər keçirib; vasitəçilərin aprel döyüşlərinin ildönümü ərəfəsində regiona səfəri situasiyanı xilas edə bilməz, çünki...; **erməni siyasətçi:** "Problemin həlli üçün indiki imkandan yararlanmasaq, gələcəkdə daha pis vəziyyətlə üzləşəcəyik..."

də illərdir analoji qanunsuz nümayəndəliklər mövcuddur. Hər üç həmsədr dövlətin yetkililəri isə bir qayda olaraq, Ermənistanı işğalçı adlandırmaqdan çəkinirlər. Demək, Qarabağ münaqişəsi zonasında müharibə təhlükəsi azalmaq - hər üç paytaxt bunu arzulamasa da.

Vəziyyətin kritikliyi, müharibə riskinin böyük olması isə ilk növbədə Ermənistanı narahat etməlidir. Təəssüf ki, orada reallığı dərk edənlərin səsi hələ ki həlledici deyil.

"Əgər ölkədə seçkilərdən sonra fors-major vəziyyəti yaranarsa, Levon Ter-Petrosyan əllərini yana salıb oturmayaacaq. Qarabağ məsələsi ilə bağlı vəziyyət isə məhz fors-major ola bilər". Musavat.com-un erməni qaynağına istinadən verdiyi xəbərə görə, bu barədə Xalq Partiyası ilə blokda parlament seçkilərində iştirak edən Ter-Petrosyanın Erməni Milli Konqresinin mətbuat katibi Arman Musinyan bildirib.

Erməni siyasətçi daha sonra bildirib: "Biz deyirik: indiki Dağlıq Qarabağ probleminin həlli üçün yaxşı imkan var.

Biz deyirik ki, bu - yaxşıdır. Ancaq əgər bundan yararlanmasaq, o zaman gələcəkdə bizə daha az sərfəli sənədlərlə üzləşəcəyik. Ermənistan anlaşmaya imza atmağa hazır olduğunu göstərməlidir. Anlaşma isə ata-ananın adına and içmək deyil, ciddi sənəddir".

"Dağlıq Qarabağ ətrafındakı ərazilər tərəflərin danışıqlar apardığı sənədə uyğun olaraq Azərbaycana qaytarılmalıdır". Bu bu sözləri isə Levon Ter-Petrosyan yerli telekanallardan birinin efirində deyib. "Əgər biz bunu könüllü etməsək, onda bu dəfə ərazilər sanksiyalarla alınacaq", - deyə eks-prezident xəbərdarlıq edib.

Sabiq prezident onu da vurğulayıb ki, dövlət cəmiyyəti bu qərarlara hazırlamalardır. O, Madrid prinsiplərinə dəstək verdiyini gizlətməyib. "Əgər Serj Sərkisyan (Ermənistan prezidenti - red.) bu yolla getsə, onda mən sona kimi onun yanında olacağam" - Ter-Petrosyan söyləyib.

Lakin yuxarıda da vurğuladığı kimi, erməni siyasi elitasında Azərbaycanla tezliklə sülh anlaşması əldə olunmasının vacibliyini dərk edənlər, tə-

əssüflər olsun ki, azlıqdadır. 2 aprel seçkiləri və ondan sonra gözlənilən proseslər bir daha göstərəcək ki, erməni toplumu kimin yanındadır - obyektiv düşüncə azlığın, yoxsa radikal mövqeyi ilə Ermənistan və onun xalqını labüd uçuruma aparacaq.

Yaranmış duruma bağlı azərbaycanlı təhlilçilərin də maraqlı şərhləri var. Məsələn, politoloq Tofiq Abbasov hesab edir ki, ABŞ Qarabağ məsələsində təşəbbüskar rolunda Rusiyanın çıxış etdiyini, həmçinin Vaşinqton və Parisin bu missiyasını Moskvaya həvalə etdiyini bəyan etsə də, mövqelər haçalanır. Bu sözləri o, ABŞ-ın Qarabağ məsələsinə dair üç maddəlik həll planı ilə bağlı axar.az-a açıqlamasında deyib.

Onun fikrincə, ABŞ daha çox İrəvanın niyyətlərini səsləndirir: "Çünki Ermənistan açıq-aydın Qarabağla bağlı siyasi danışıqlar prosesindən uzaqlaşır. Ermənistan və həvadarları isə hazırda yaranmış boşluğu doldurmağa çalışırlar. Rusiya Lavrovun dili ilə dəfələrlə masa üzərində hansısa bir variantın olduğunu bil-

dirib. Söhbət 5 rayonun qaytarılmasından və ən sonda müvəqqəti statusun müəyyən olunmasından gedir. Ancaq amerikalı həmsədrin son açıqlaması birbaşa Ermənistanın mənafeyinə uyğundur. Lavrov planına alternativ planın gündəmə gətirilməsi ona dəlalət edir ki, İrəvan, ümumiyyətlə, yeni bir şey baş verən kimi çaşqın vəziyyət yaratmağa çalışır. Aprel hadisəsinin ildönümü yaxınlaşdığından Ermənistanı çox böyük təşviş yaşadır. Əslində İrəvan çox qorxur. Ona görə də Ermənistanın əsas məqsədi siyasi prosesi iflic vəziyyətə

MUSAVAT

Son səhifə

N 64 (6678) 30 mart 2017

Sutkanın 22 saatını yatır

37 yaşındaki Heather nadir rast gəlinən "Yatan gözəl sindromu"na yaxalamb. Bu xəstəliyə görə o, gündə 22 saat boyunca yatmağa məcbur qalır. "Mirror"da yayımlanan xəbərə görə, Heather 8670 saatlıq ilin 8030-unu yataaraq keçirir. Kanadalı qadın 7 ildir ki, eyni vaxtda iki xəstəlikdən əziyyət çəkir. Bunlardan biri miyalişik ensefalomiyelit (ME), digəri isə Yatan gözəl sindromu olaraq bilinən Klein-Levin sindromudur. Xəstəliyindən əvvəl aktiv bir həyatı olan Heatherin soyuqdeyməsi viral bir xəstəliyə çevrildicə 3 ay boyunca yatağa bağlı yaşadı. Yaxşılaşmasına baxmayaraq, halsızlığı hələ keçməyən qadın özünü daim yorğun hiss edirdi. ME diaqnozu qoyulan Heather özünü yuxulu hiss etsə də, bunun xroniki halsızlıq xəstəliyinin bir simptomu olduğunu düşünmüşdü. 2014-cü ildə təcili böyrək əməliyyatı olandan sonra yorğunluğu daha da artdı. Gün ərzində 18 saatla 22 saat arasında yatırdı. 3 ay boyunca bu şəkildə davam etdikdən sonra yuxusunu sistemə salmağa çalışdı, ancaq heç cür oyaq qala bilmirdi. Ən sonunda həkimə gədən Heathera bu dəfə də KLS diaqnozu qoyuldu. Nadir görülən KLS xəstəliyi dünyada ancaq bir nəfərdə müşahidə edilir. İki xəstəlik birləşincə lazım olduğundan artıq yatan qadında huşsuzluq və əzələ ağrıları kimi nevroloji problemlər özünü göstərdi. Odur ki, qadın gün ərzində ancaq 2 saat oyaq qala bilir və bütün həyatını 2 saata sığışdırmağa çalışır.

İnsan sevirsa, beyni daha məhsuldar çalışır

Sağlam sevgi insanı xoşbəxt edər, asılı sevgi isə depressiv edər. Eşq aqressivliyi azaldar, insan daha xoşniyyətli, xoşxasiyyət olur. Eşqə düşən insan ətrafına qəzəb, neqativlik deyil, xoşbəxtlik, pozitivlik saçır. Xoşbəxt olan insan ətrafındakılara qarşı qırcı yanaşmaz.

Sevgi beyində kimyəvi prosesi canlandıran, sürətləndirən, aktivləşdirən ən əsas duyğudur. Beyin nə qədər yaxşı çalışırsa, sevgi də o qədər yaxşı davam edir. İnsanın beyni donmuş, tükənmiş, paylaşmaya açıq deyilsə, demək, sevgi də bir o qədər tükənib. Sevgi zehni açar, hormonları canlandırır.

Seven beyin daha məhsuldar, daha sağlamdır. Beynin ən sağlam vitamini sevgi və eşqdır. Eşq beyin qabığının funksiyasını

sürətləndirir. İmmunitet sistemi üzərində də faydalı təsirləri vardır. Müqaviməti artırır. Sevdini itirməklə isə tam tərsi olur, bədən müqaviməti azalır və xəstəliklər insanı daha tez yaxalayır.

35 il sonra kitabı kitabxanaya qaytardı

Amerikanın Montana ştatındakı Qreyt Follz şəhərindəki ictimai kitabxananın keçmiş abunəçisi 1982-ci ildə ordan götürdüyü kitabı geri verib. Bu barədə lenta.ru saytı "Great Falls Tribune"ya istinadən xəbər verib. Kitabxana Riçard Metison adlı müəllifin "Bid Time Return" adlı kitabını poçt vasitəsilə alıb. Göndərilən poçt məhsuluna izahat xarakterli məktub da əlavə olunub. Məktubun müəllifi boynuna alıb ki, kitabı 35 il boyunca özündə saxlayıb. Həmin müddət ərzində o, kitabı təkrar-təkrar 25 dəfə oxuyub və yazıçının avtoqrafını da alıb.

Keçmiş abonent deyib ki, kitab bu illər ərzində tamamilən sıradan çıxıb. Ona görə də onu bir neçə dəfə restavrsiya ediblər. Amma bu proses ərzində kitabın ancaq birinci səhifəsindəki möhür yerində qalıb. Bununla yanaşı, kişini vicdan əzabı rahat buraxmırdı. O, kitabı kitabxanaya geri qaytarmağa qərar verib və onun içində 200 dollar da qoyub: "Günahımın yuyulmasına ümid edirəm". Kitabxananın müdiri Ketı Mora isə deyib ki, kitabın qayğısına qalmaq üçün oxucunun sərf etdiyi məbləğ insanı şoka salır.

Qadınlar maşın təmirinə gəlib, saçlarını düzəldirlər

2013-cü ildə mühəndis və avtomobil təmirçisi Patrice Banks ABS-ın Filadelfiya şəhərində qadınlara özəl açılan maşın təmiri dükanı görnləri çəşdirir. Qadınların avtomobil industriyası ilə münasibətləri gücləndirməyi hədəfləyən 'Girls Auto Clinic' onlara maşınlarının təmirinin xaricində bir çox xidmət təqdim edir. Qadınlar maşınları təmir edildiyi zaman manikür, pedikür etdirir, eyni zamanda saçlarını düzəldirlər. Həmin zaman müddətində qadınlar həm də stresdən qurtulurlar. Maşın təmirçilərinin daha çox kişi olmasına və onlara qarşı sayğısız davranmasına görə narazı qadınlar bu durumdan məmnundurlar. Çünki bu halda maşınla bağlı verdikləri bütün suallara cavab ala bilir və problemlərini yoluna qoyurlar.

QOÇ - Kollektiv müəssisədə fəaliyyət göstərdiyiniz təqdirdə müvəffəqiyyət qazanmağı bacaracaqsınız. Hətta namizədsinizsə, vəzifə irəliləyişləri də mümkündür. Axsama doğru çoxdan əlaqə saxlamadığınız doğmalarınızdan xəbər tutun.

BUĞA - Gərgin iş qrafikinə dözümsüzlüyünüz bir az problem yarada bilər. Yalnız böyük ideyalarınız barədə düşünün. Ətrafındakılar tərəfindən sevilməyə çalışın. Aldığınız təkliflərə isə razılıq verməyə tələsməyin.

ƏKİZLƏR - Ev-mənzil təmirinə başlamaq üçün yaxşı vaxtdır. Yalnız saat 11-13 arası xırda mübahisələriniz mümkündür ki, bunu da özünüz yaratmamalısınız. Astroloji göstəricilər səhhətinizə fikir verməyi məsləhət görür.

XƏRÇƏNG - Qısqançlıq, dedi-qodu, iki münafiqəli adamı barışdırmaq cəhdi sizi gözəndən sala bilər. Qdur ki, istənilən prosesdə loyallığınızı qorumağı bacarmalısınız. Kreditlə bağlı bütün işləri təxirə salın.

ŞİR - Göy qübbəsi düşünülmemiş addım atmağınızın əleyhinədir. Çətinliyiniz olduğu təqdirdə mütləq inandığınız adamlardan məsləhət alın. Bu gün saat 16-dan sonra çox əziyyətlərinizin bəhrəsini görecəksiniz.

QIZ - Qəlbizin sevgi guşəsini boş saxlamayın. Çünki bu ərafda enerjinizi məhz məhəbbətdən almalısınız. Könül rahatlığınız təmin olunduğu halda, qalan məsələlərdə hər şey qaydasında olacaq. Səfərə çıxmayın.

TƏRƏZİ - İqlimin mülayimliyi ümumi ovqatınıza müsbət təsir edəcək ki, bu da əlinizdə olan işlərin daha sürətli həllinə xidmət edəcək. Bu gün kənar təsirlərə, dedi-qoduya əhəmiyyət verməməli, səfərə çıxmamalısınız.

ƏQRƏB - Təcrübəli adamlarla məsləhətləşin, müqəddəs ziyarət gahlarınızı baş çəkin. Probleminizin həllini məmurlardan deyil, Tanrıdan istəyin. Axsam saatlarını daha çox evdə keçirməyə çalışın - oturmaq işlər məsləhətdir.

OXATAN - Günün ümumi mistik gərginliyinə baxmayaraq, nahardan etibarən uğurlar sizi qoynuna alacaq. Rastlaşdığınız hadisə və insanlar ümumi əhvalınıza yüksək təsir edəcək. Pulsuzluqdan əyilməyin.

OĞLAQ - Uzaq səfərləri və spirtli içki qəbul etməyi təxirə salsanız, gün ərzində hər hansı xoşagəlməzliyin şahidi olmayacaqsınız. Sənədlərə bağlı bütün işlərinizi sürətləndirin. Astroloji göstəricilər gecəni evdə keçirməyi tövsiyə edir.

SUTÖKƏN - Daxili sabitliyinizi qorumaqla situasiyalarda fəallaşmağı bacaracaqsınız. Bu gün həm də bir neçə sınaqdan keçəcəyiniz gözlənilir. Günün ikinci yarısı büdcənizi artırmaq imkanınız olacaq.

BALİQLAR - Bütün gücünüzü fəaliyyət istiqamətinə yönəldin. Gün ərzində başladığınız heç bir işi yarımçıq buraxmayın. Pulla bağlı layihələrdə təkbəşinə qərar verməyin, mütləq təcrübəli insanların köməyindən yararlanın.

Qoroskop
(30 mart) **Səbuhi Rəhimli**

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Şüursuz və çıpaq xəstənin yanında rəqs edən həkimlər işdən qovuldu

Kolumbiyanın Bolivar şəhərində Santa Kruz xəstəxanasının beş əməkdaşını işdən qovublar. Buna səbəb onların şüursuz vəziyyətdə olan çıpaq xəstənin yanında rəqs etməsi olub. Həmin hadisə ilə bağlı videoyazı 28 martda "Daily Mail" də yer alıb. Nəşrin yazdığına görə, şüursuz vəziyyətdə olan pasient üzərində əməliyyat aparılmalı idi. Həkimləri peşə etikasını və protokolu pozduqlarına görə işdən uzaqlaşdırıblar. Klinika rəhbərliyi baş vermiş hadisəyə görə rəsmi üzrxahlıq edib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.